

ผลงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice ระดับปฐมวัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำพูน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ Active Learning ของนักเรียนชั้นอนุบาล ๓
โดยใช้กระบวนการสืบเสาะ ตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development : ESD)

เรื่อง “ เปลี่ยนขยะเป็นประโยชน์ ลดฝุ่น PM ๒.๕ ”

นางยุพเรศ สนิท

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนอนุบาลวังดิง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต ๒

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

รายงานผลงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ระดับปฐมวัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ฉบับนี้ นำเสนอการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ Active Learning สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล ๓ โรงเรียนอนุบาลวังดิง ในหัวข้อ “เปลี่ยนขยะเป็นประโยชน์ ลดฝุ่น PM ๒.๕” โดยประยุกต์ใช้ กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry-based Learning) ภายใต้กรอบของโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development : ESD)

ในสถานการณ์ปัจจุบันที่ปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาขยะและมลพิษทางอากาศ เช่น ฝุ่น PM ๒.๕ ทวีความรุนแรงขึ้น การปลูกฝังความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตั้งแต่ปฐมวัยจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครั้งนี้ มุ่งเน้นให้เด็กๆ ได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง การสังเกต การตั้งคำถาม และการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งไม่เพียงแต่ส่งเสริมทักษะทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน แต่ยังเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม และสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเป็นพลเมืองโลกที่มีความรับผิดชอบ ผลงานชิ้นนี้เป็นความมุ่งมั่นตั้งใจของ นางยุพรศ สนิท ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลวังดิง ที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับเด็กๆ

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณ ท่านผู้อำนวยการวารภรณ์ นันตาดี คณะครูโรงเรียนอนุบาลวังดิงทุกท่าน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งท่านศึกษานิเทศก์บุญยาพร ศรีคำซาว ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำพูน ท่านผู้อำนวยการสกุณา นันระชัยเดชา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำย้อย ที่ได้กรุณาสนับสนุน ให้กำลังใจ และให้คำปรึกษาอันมีคุณค่าตลอดการดำเนินงาน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การนำเสนอผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจทุกท่าน ในการนำไปประยุกต์ใช้และต่อยอดองค์ความรู้ และขออน้อมรับทุกคำแนะนำจากท่านผู้รู้เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ผู้จัดทำ
นางยุพรศ สนิท

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ชื่อผลงาน	๑
รายละเอียดผู้นำเสนอ	๑
ความสำคัญของผลงานนวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่นำเสนอ	๑
จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน	๒
กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน	๓
ผลการดำเนินการผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่ได้รับ	๔๐
ปัจจัยความสำเร็จ	๔๑
บทเรียนที่ได้รับ	๔๒
การเผยแพร่และการได้รับการยอมรับ	๔๓
การขยายผลต่อยอดหรือประยุกต์ใช้ผลงานนวัตกรรมหรือวิธีการปฏิบัติ	๔๗
การนำเสนอผลงานรูปแบบเอกสารและวีดีโอคลิป	๔๙
บรรณานุกรม	๕๐

๑. **ชื่อผลงาน** : การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ Active Learning ของนักเรียนชั้นอนุบาล ๓ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะ ตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development : ESD) ระดับปฐมวัย เรื่อง “ เปลี่ยนขยะเป็นประโยชน์ ลดฝุ่น PM ๒.๕ ”

๒. **ชื่อผู้นำเสนอผลงาน** : นางยุพเรศ สนิท

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลวังดิน

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต ๒ ตำบล ลี้ อำเภอ ลี้

จังหวัด ลำพูน รหัสไปรษณีย์ ๕๑๑๑๐ โทรศัพท์ ๐๙๐-๓๑๗๗๔๔๑

E-mail : yammyketa๑๐๑๑@gmail.com

เว็บไซต์โรงเรียน wangdin.blogspot.com

๓. ความสำคัญของผลงาน นวัตกรรม หรือวิธีปฏิบัติที่นำเสนอ

โครงการ “บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย” เป็นโครงการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาพระราชทานพระราชดำริให้คณะกรรมการนำไปพิจารณาริเริ่มดำเนินการนำร่องในประเทศไทย โดยกำหนดขอบเขตการศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development : ESD) โดยเชื่อมโยงและประยุกต์มิติการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ มาปรับให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ซึ่งดัดแปลงเป็นสามเหลี่ยมของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Triangle) ประกอบด้วยสามด้าน แต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันและต้องรักษาสมดุลกัน ได้แก่ ด้านสังคม (Society) ด้านเศรษฐกิจ (Economy) และ ด้านสิ่งแวดล้อมหรือระบบนิเวศ (Environment/Ecology) แนวคิดสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้เปลี่ยนจากการจัดการศึกษาแบบเดิม คือ มนุษย์เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (Human Center) เน้นพัฒนาตัวเด็กให้เป็นคนเก่ง มีความสามารถ เปลี่ยนเป็นส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กคำนึงว่า โลกเป็นศูนย์กลาง (Earth Center) ของการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ที่จะต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน ผู้เรียนเกิดความตระหนัก (Realize) ในประเด็นปัญหาต่างๆเกี่ยวกับโลก นำไปสู่การลงมือ (Act) ร่วมจัดการกับปัญหา และเสริมศักยภาพ (Empowerment) ให้แก่ผู้เรียนจัดการกับปัญหา แม้ผู้เรียนจะเกิดความตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหามลพิษ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แต่ก็ไม่ได้ลงมือแก้ปัญหา หรือไม่รู้ว่าควรลงมือแก้ปัญหาอย่างไร ดังนั้นแนวทางการจัดการเรียนรู้ จะเน้นที่การลงมือ (Action) ในการจัดการกับปัญหาในชีวิต ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

จากผลการประเมินพัฒนาการตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ระดับปฐมวัย ของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล ๓ โรงเรียนอนุบาลวังดิน ปีการศึกษา ๒๕๖๖ พบว่าผลการประเมินมาตรฐานที่ ๑๒ เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้เหมาะสมกับวัย อยู่ในระดับ พอใช้ ครูจึงเห็นว่าควรส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็ก จัดการเรียนรู้โดยเน้นให้เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ ตั้งคำถามในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือสงสัย ตามวิธีการเมื่อมีผู้ชี้แนะ ใช้ประโยคคำถามว่า “ใคร” “อะไร” ในการค้นหาคำตอบ และสามารถอ่านและเล่าเรื่องที่ตนเองอ่านได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิด รวบรวม การคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การคิดแก้ปัญหา และสามารถตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ ได้ และสามารถใช้อินเทอร์เน็ต เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ได้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ Active Learning ของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 เกิดจากเรื่องที่ได้ก็มีความสนใจ อยากเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องการจัดการขยะและผลกระทบของ PM2.5 ซึ่งเด็กยังขาดความเข้าใจ ครูจึงใช้กระบวนการสืบเสาะ ตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development: ESD) เรื่อง “เปลี่ยนขยะเป็นประโยชน์ ลดฝุ่น PM ๒.๕” เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัยที่เน้น Active Learning โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry-Based Learning) ตามแนวทางบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้เด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เด็กได้มีส่วนร่วมในการสังเกต ทดลอง คิดวิเคราะห์ และสะท้อนความคิดจากการปฏิบัติจริง ซึ่งเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กวัยอนุบาล

โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัยที่เน้น Active Learning โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry-Based Learning) ตามแนวทางบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้เด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เด็กได้มีส่วนร่วมในการสังเกต ทดลอง คิดวิเคราะห์ และสะท้อนความคิดจากการปฏิบัติจริง ซึ่งเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กวัยอนุบาล

หัวข้อ “เปลี่ยนขยะเป็นประโยชน์ ลดฝุ่น PM ๒.๕” เป็นประเด็นที่สอดคล้องกับบริบทสังคมปัจจุบันที่ประสบปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปัญหาขยะล้นเมืองและฝุ่น PM ๒.๕ การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยให้เด็กปฐมวัยตระหนักถึงคุณค่าและผลกระทบของขยะ รวมถึงเข้าใจถึงวิธีการลดฝุ่นและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยอย่างยั่งยืนในระดับที่เข้าใจได้

โครงการนี้ยังส่งเสริมทักษะชีวิต (Life Skills) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การทำงานร่วมกัน (Collaboration) และจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันของเด็กอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ได้แก่ การศึกษาที่มีคุณภาพ (SDG ๔), การบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน (SDG ๑๒), และการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (SDG ๑๓)

จึงกล่าวได้ว่า โครงการนี้มีความสำคัญในการสร้างรากฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสร้างพลเมืองรุ่นใหม่ที่มีความรับผิดชอบต่อโลกอย่างแท้จริง

๔. จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน

๔.๑ จุดประสงค์

๔.๑.๑ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ให้เด็กอนุบาล 3 โรงเรียนอนุบาลวังดิน ได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง คิด วิเคราะห์ และสะท้อนผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

๔.๑.๒ เพื่อพัฒนาเด็กให้มีทักษะการคิดเชิงวิทยาศาสตร์ ผ่านกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (สังเกต ตั้งคำถาม ทดลอง และสรุปผล) ตามแนวทางของโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย

๔.๑.๓ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน (ESD) ให้เด็กตระหนักถึงผลกระทบของขยะและฝุ่น PM 2.5 และเรียนรู้วิธีการจัดการขยะเพื่อลดปัญหาหมอกพิษอย่างเหมาะสมกับวัย

๔.๑.๔ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย เช่น การประดิษฐ์ของเล่นหรือ สื่อจากวัสดุเหลือใช้ และการเลือกใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า

๔.๑.๕ เพื่อพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการดูแลสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมพฤติกรรมที่นำไปสู่การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และสามารถถ่ายทอดแนวคิดเหล่านี้สู่ครอบครัวและชุมชนได้

๔.๑.๖ เพื่อบูรณาการการเรียนรู้ในหลากหลายมิติ ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ ภาษา คณิตศาสตร์ ศิลปะ และพัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ผ่านกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริง

๔.๒ เป้าหมาย

เป้าหมายเชิงปริมาณ (Quantitative Goals)

๑. เด็กชั้นอนุบาลปีที่ ๓ โรงเรียนอนุบาลวังหิน จำนวน ๓๕ คน ได้เรียนรู้ผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้กระบวนการสืบเสาะ ตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development : ESD) ระดับปฐมวัย

๒. เด็กชั้นอนุบาลปีที่ ๓ ได้นวัตกรรมจากกระบวนการศึกษาค้นคว้าของเด็กจำนวน ๑ เรื่อง

๓. ผลการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในด้านทักษะการคิด การสังเกต และการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ ร้อยละ ๘๐ ผ่านเกณฑ์ ที่กำหนด

๔. เด็กสามารถประดิษฐ์ชิ้นงานจากวัสดุเหลือใช้ได้อย่างน้อย คนละ ๑ ชิ้น

๕. มีการนำเสนอกิจกรรมหรือผลงานต่อผู้ปกครอง/ชุมชน อย่างน้อย ๑ ครั้ง

๖. ครูผู้สอนมีการบันทึกและประเมินผลการจัดประสบการณ์อย่างเป็นระบบ ครบถ้วน ร้อยละ ๑๐๐

เป้าหมายเชิงคุณภาพ (Qualitative Goals)

๑. เด็กมีทักษะการคิดเชิงวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน เช่น การสังเกต ตั้งคำถาม ทดลอง และสรุปผลด้วยตนเองหรือร่วมกับผู้อื่น

๒. เด็กมีจิตสำนึกและพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น รู้จักแยกขยะใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ลดการใช้ของที่ก่อให้เกิดฝุ่น

๓. เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้ และแสดงออกทางความคิดได้เหมาะสมกับวัย

๔. เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสุขในการเข้าร่วมกิจกรรม

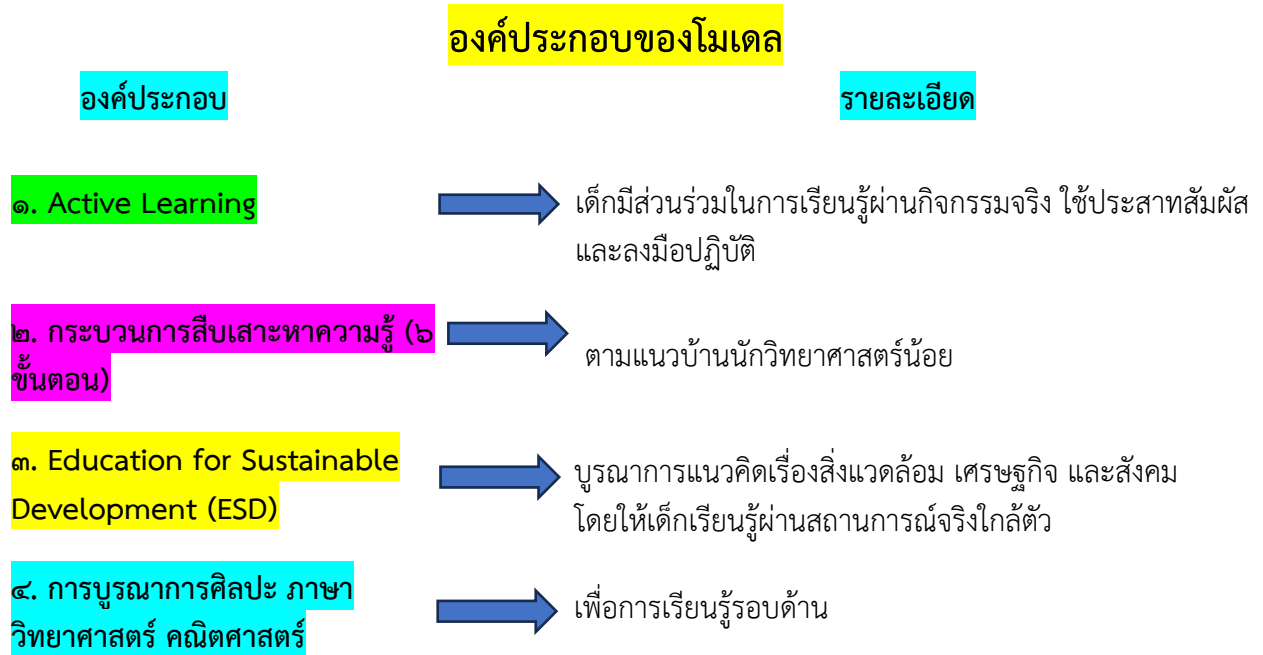
๕. ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ที่เน้น Active Learning และสามารถบูรณาการเรื่องสิ่งแวดล้อมกับการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็ก เช่น การคัดแยกขยะที่บ้าน การใช้ของซ้ำ ฯลฯ

๕. กระบวนการผลิตผลงาน หรือขั้นตอนการดำเนินงาน รูปแบบวิธีการในการพัฒนาสถานศึกษา/การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สู่ความเป็นเลิศ

๕.๑ การออกแบบผลงาน/นวัตกรรม

นวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ Active Learning โดยใช้กระบวนการสืบเสาะ (Inquiry-Based Learning: IBL) ตามแนวทาง “บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย” สำหรับเด็กอนุบาล ๓ ในหัวข้อ “เปลี่ยนขยะเป็นประโยชน์ ลดฝุ่น PM ๒.๕” เชื่อมโยงกับแนวคิด การศึกษาสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน (ESD) ครูผู้สอนได้สร้างนวัตกรรม “คิด-ค้น-เปลี่ยน-ช่วยโลก” (Think-Explore-Transform-Save) เพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการตั้งคำถาม ค้นหาคำตอบ มีจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม และรู้จักการจัดการขยะอย่างสร้างสรรค์เพื่อช่วยลดปัญหา PM ๒.๕

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ Active learning โดยใช้กระบวนการสืบเสาะ ๖ ขั้นตอน ในการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ สามารถแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และทุกขั้นตอนจะควบคุมโดยวงจรคุณภาพ PDCA ดังแสดงในแผนภาพ ดังนี้

จากกระบวนการพัฒนาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะอิสระตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย จะเริ่มต้นจากการสังเกต และการค้นพบเรื่องราวต่างๆในชีวิตประจำวันที่กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียน ซึ่งเด็กต้องมีประสบการณ์พื้นฐานกับสิ่งนั้นๆและเหตุการณ์นั้นๆ มีขั้นตอนดังนี้

๑. ตั้งคำถามเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ (Questioning) ตั้งคำถามจากปรากฏการณ์ที่สังเกตเห็น ในระหว่างการค้นคว้าที่พวกเขาสนใจ และเจาะจงพูดถึงคำถามที่ได้จากความสนใจนั้น จะเริ่มจากการสังเกตของเด็ก ๆ เช่น

- ชวนเด็กดูรูปภาพ / คลิปสั้น ๆ เกี่ยวกับฝุ่นควันและขยะในชุมชน
- กระตุ้นให้เด็กตั้งคำถาม เช่น: ขยะเกิดจากอะไร? , ทำไมมีฝุ่นเยอะ? , ขยะช่วยลดฝุ่นได้อย่างไร?

๒. รวบรวมความคิดและข้อสันนิษฐาน (Planning and Exploring) พูดคุยกับเด็ก ๆ ว่าพวกเขาได้รู้อะไรมาแล้วบ้างจากคำถามที่พวกเขาตั้ง และพวกเขามีข้อสรุปว่าอย่างไร วิธีการนี้เด็ก ๆ จะเห็นภาพว่าขั้นตอนที่ดีที่สุดเพื่อหาคำตอบ ให้กับคำถามเป็นอย่างไร เช่น

- พาเด็กไปสำรวจขยะในโรงเรียน/ห้องเรียน (แยกประเภทขยะ)
- ทดลองเปรียบเทียบกลิ่น/สี/ลักษณะของขยะที่ย่อยสลายได้/ไม่ได้
- เล่นเกมจับคู่ขยะ-ถังขยะ

๓. ทดสอบและปฏิบัติการสืบเสาะ (Doing and Experimenting) เด็กทุกคนควรมีเวลาที่เพียงพอสำหรับการลองทำตามความคิดของตนเองและทำกิจกรรมการสืบเสาะ ได้ทำตามสิ่งที่ตนเองวางแผนไว้ และทดสอบซ้ำ สืบเสาะว่าขยะมีกี่ประเภท และทำการคัดแยกขยะ , ทดลองทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง , การนำปุ๋ยหมักจากใบไม้ไปทดลองปลูกผัก และการประดิษฐ์ของเล่นของใช้จากขยะ

๔. สังเกตและบรรยาย ส่งเสริมให้เด็ก ๆ สังเกตและบรรยายสิ่งที่เห็นระหว่างการสืบเสาะของพวกเขาให้ถูกต้อง ด้วยวิธีนี้พวกเขาจะตระหนักได้ว่ากำลังสำรวจตรวจสอบอะไร และสิ่งที่พวกเขาสำรวจตรวจสอบเป็นอย่างไร เช่น สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงการทำปุ๋ยหมักในแต่ละวัน และการสังเกตการเจริญเติบโตของผักบุงที่ปลูกโดยใช้ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง และที่ไม่ใช่ปุ๋ยหมักใบไม้แห้ง จากนั้นร่วมกันอภิปรายผลการทดลอง

๕. บันทึกข้อมูล การบันทึกข้อมูลจะช่วยให้เด็กจดจำประสบการณ์ที่ได้รับและสะท้อนการเรียนรู้ของตนเอง เช่น การวาดภาพ ภาพถ่าย ตารางบันทึกผล

๖. อภิปรายผล ผลที่ได้จากการสืบเสาะ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างผลที่ได้กับคำถามเริ่มต้น และความรู้เดิมร่วมกับเด็กว่าขยะบางอย่างนำมาใช้ประโยชน์ได้ สามารถลดฝุ่น PM ๒.๕ ได้

๕.๒ การดำเนินงานตามกิจกรรม

ขั้นวางแผน (Plan)

- ๑) ศึกษาตัวชี้วัดตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
- ๒) ศึกษาวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) รูปแบบกระบวนการสืบเสาะตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย
- ๓) ผู้สอนจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เรื่องตาวีเศษ
- ๔) จัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ใบกิจกรรม สำหรับกิจกรรมการสืบเสาะ

ขั้นดำเนินการ (Do)

๑) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามรูปแบบกระบวนการสืบเสาะ ตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย กิจกรรมโครงการ เรื่อง “ เปลี่ยนขยะเป็นประโยชน์ ลดฝุ่น PM ๒.๕ ” ครูผู้สอนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วัฏจักรการสืบเสาะอิสระ ๖ ขั้นตอน ดังนี้

โครงการเรื่อง “ เปลี่ยนขยะเป็นประโยชน์ ลดฝุ่น PM ๒.๕ ”

ที่มาของโครงการ (วันที่ 11 ธันวาคม 2566)

ในเช้าวันจันทร์ เด็กๆมาถึงโรงเรียน ได้สังเกตเห็นขยะเยอะแยะเต็มสนามและรอบๆบริเวณโรงเรียนเต็มไปหมด สืบเนื่องจากวันหยุดเสาร์ อาทิตย์ที่ผ่านมาในชุมชนมีงานประเพณีปอยหลวง ได้ขอใช้สถานที่ของโรงเรียนจัดงานรื่นเริง ขายสินค้าในช่วงตอนกลางคืนบริเวณลานสนามกีฬาโรงเรียนของเรา ทำให้มีคนมาเที่ยวงาน

เยอะมากและทิ้งขยะเกลื่อนกลาดเต็มไปหมด ทำให้เด็กรู้สึกว่ายขยะทำให้โรงเรียนของเราสกปรกมาก จึงช่วยกันนำตะกร้าไปเก็บขยะ และช่วงนี้เข้าสู่ฤดูหนาวทำให้มีใบไม้แห้งที่ร่วงลงมาในสนามเด็กเล่นและรอบๆบริเวณโรงเรียนทุกวันเด็กๆได้ช่วยกันเก็บขยะและใบไม้ จึงทำให้เด็กๆมีความสงสัยและสนใจอยากเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องขยะ เพราะว่า ในทุกๆเช้าเด็กๆจะต้องช่วยกันเก็บขยะทุกวันทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน คุณครูจึงสนทนากับเด็กเกี่ยวกับเรื่องขยะ เด็กๆถามคุณครูว่าขยะมาจากที่ไหน ขยะมีกี่ประเภท และสามารถนำขยะเหล่านี้ไปทำอะไรได้บ้าง คุณครูจึงใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กๆ ตั้งคำถามที่อยากรู้ ดังนี้

คุณครู : เข้านี้เด็กๆสังเกตเห็นว่าโรงเรียนของเราเป็นยังไงบ้างคะ

น้องมีนา : มีขยะเยอะแยะมากเลยคะคุณครู

น้องนิวเยียร์ : ใช่ๆ ขยะมาจากไหนเยอะแยะเต็มไปหมด ทำไมเขาถึงทิ้งขยะเรียรดคะ

น้องเมญา : โรงเรียนของเราสกปรกมากเลยคะ

น้องไปโอ : คุณครูครับ ขยะเยอะมากเลย เราจะทำยังไงดีครับ

คุณครู : วันหยุดเสาร์ อาทิตย์ที่ผ่านมา ทางชุมชนเขาขอใช้สถานที่บริเวณหน้าโรงเรียนของเราจัดงานประเพณีปอยหลวง มีผู้คนมาเที่ยวงานเป็นจำนวนมาก จึงทำให้มีคนซื้อของแล้วทิ้งขยะเต็มไปหมดคะ

น้องแทนคุณ : เพราะเขาไม่ทิ้งขยะให้เป็นที่ใช่ไหมครับ

คุณครู : ใช่คะ

น้องมีนา : งั้นเรามาช่วยกันเก็บขยะกันเถอะ

น้องแทนคุณ : ขวดเยอะมากเลย

น้องริษา : ขยะชนิดใดพบมากที่สุดโรงเรียน

น้องวัฒน์ : ขยะมีหลายอย่างเลย เราจะแยกขยะได้อย่างไรบ้างคะ

คุณครู : ขยะมีหลายชนิด เราต้องรู้จักการคัดแยกขยะแต่ละประเภทคะ

น้องดิว : ขยะมีกี่ประเภทครับ

น้องผักหวาน : ขยะสามารถเอาไปทำอะไรได้บ้างคะคุณครู

น้องกุกกิก : ขยะนำไปใช้ใหม่อย่างไรคะ

น้องมีนา : ช่วงนี้ใบไม้ก็หล่นเยอะแยะเลย

น้องซาโต้ : เราจะทำยังไงกันดีกับใบไม้เหล่านี้คะ

น้องรุ : ให้คุณครูเอาไปเผาคะ เพราะใบไม้เยอะมาก ล้นถึงขยะแล้ว

น้องมีนา : ฉันทเห็นพ่อเผาใบไม้เน

น้องพอร์ช : ข้างทางใกล้กับบ้านผม ผมเห็นเขาเผาป่ากันด้วยครับ ควันไฟเยอะมาก หายใจแทบ

ไม่ออกครับ

น้องซาโต้ : หนูได้ยินผู้ใหญ่บ้านประกาศว่า ห้ามเผาคะ

น้องภู : แม่บอกว่าใครเผาจะถูกจับครับ

น้องเกรซ : หนูดูข่าว เขาบอกว่า ถ้าเผาจะทำให้เกิดฝุ่น PM 2.5

น้องมีตังค์ : PM 2.5 คืออะไรครับ

คุณครู : ใครู้บ้างว่า PM 2.5 คืออะไร

น้องเพตั้น : ไม่รู้ครับ

- น้องอัลฟา : ผมรู้ว่า PM 2.5 คือฝุ่นละอองขนาดเล็ก เพราะเห็นข่าวในทีวีครับ
- น้องชัย : ถ้าเราไม่เผาขยะและใบไม้ เราจะเอาขยะและใบไม้ไปทิ้งที่ไหนได้บ้างคะ
- น้องใจรัก : ใบไม้แห้งเอาไปทำปุ๋ยหมักได้หรือไม่
- น้องมะลิ : ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งจะทำให้ผักเจริญเติบโตได้จริงไหมคะ
- น้องสตรีม : ปุ๋ยหมักจากใบไม้ทำให้ต้นผักบุงเจริญเติบโตได้ดีกว่าต้นที่ไม่ใส่ปุ๋ยหมักหรือไม่
- น้องน้ำแข็ง : ขยะมีประโยชน์และโทษอย่างไรบ้าง

สรุปคำถามที่เด็ก ๆ ยากรู้

- 1> ขยะมาจากไหน
- 2> ขยะชนิดใดที่เรพบมากที่สุดที่โรงเรียน
- 3> ขยะมีกี่ประเภท
- 4> ทำไ้บ้านเราถึงมีผู้เก็บขยะ
- 5> PM 2.5 คืออะไร
- 6> ถ้าไม่เผาขยะ เราจะวิธีกำจัดขยะอย่างไรบ้าง
- 7> ใบไม้ที่ผสมน้ำไปทำปุ๋ยหมักได้หรือไม่
- 8> ปุ๋ยหมักจากใบไม้ทำให้ต้นผักบุงเจริญเติบโตได้ดีกว่าต้นที่ไม่ใส่ปุ๋ยหมักหรือไม่
- 9> ขยะมีประโยชน์ และโทษอย่างไรบ้าง

คุณครูสนทนาร่วมกับเด็ก และสรุปคำถามที่เด็กอยากรู้ คุณครูจดบันทึกคำถามที่เด็กอยากรู้

ขั้นที่ 1 ตั้งคำถามที่อยากรู้ (วันที่ 12 ธันวาคม 2566)

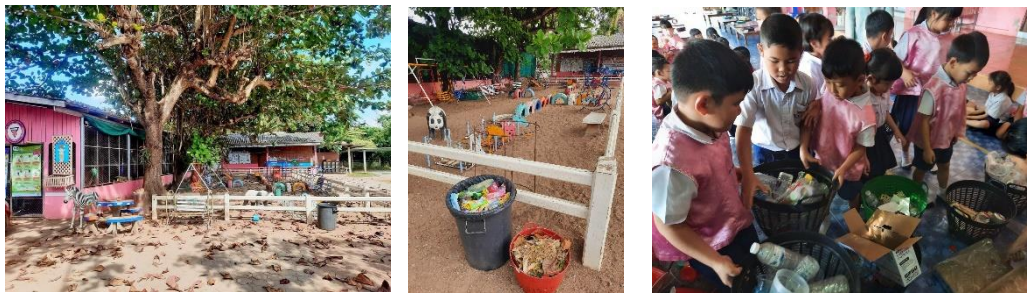
จากการสนทนากันระหว่างครูและเด็กๆเกี่ยวกับเรื่องขยะ ทำให้เด็ก ๆ มีความสนใจ และมีคำถามที่เด็ก ๆ สงสัยเกี่ยวกับขยะมากมาย เด็ก ๆ ได้ไปสำรวจขยะในชุมชน ที่บ้านกับผู้ปกครอง และบริเวณโรงเรียน สังเกตขยะแต่ละชนิดมีความแตกต่างกันอย่างไร เด็ก ๆ อยากรู้อาณาเขตของขยะ ขยะนำไปใช้ใหม่อย่างไร ฝุ่น PM 2.5 คืออะไร เด็ก ๆ อยากรู้อาณาเขตนำขยะใบไม้แห้งมาทำปุ๋ยหมัก และทดลองทำปุ๋ยหมัก โดยนำปุ๋ยหมักมาบำรุงต้นผักบุงที่ปลูกไว้แล้วสังเกตว่า ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งทำให้ต้นผักบุงเจริญเติบโตได้ดีกว่าต้นที่ไม่ใส่ปุ๋ยหมักหรือไม่ จากคำถามที่เด็ก ๆ อยากรู้และสนใจมากที่สุด เป็นคำถามที่จะนำมาสำรวจตรวจสอบโดยการให้เด็ก ๆ ไปสำรวจ สอบถาม ทดลองทำ สรุปคำถามที่อยากรู้มากที่สุด คือ

คำถามที่ 1 ขยะชนิดใดพบมากที่สุดในโรงเรียน

คำถามที่ 2 การทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง ใช้ระยะเวลาที่สัปดาห์

คำถามที่ 3 ปุ๋ยหมักจากใบไม้ทำให้ต้นผักบุ้งเจริญเติบโตได้ดีกว่าต้นที่ไม่ใส่ปุ๋ยหมักหรือไม่

ขยะที่เราเก็บได้ในบริเวณโรงเรียนมีลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร คุณครูและเด็กๆ ทำการสำรวจขยะในบริเวณโรงเรียน คำถามที่ 1 คือ “ขยะชนิดใดพบมากที่สุดในโรงเรียน”

เด็กๆช่วยกันเก็บขยะ แล้วนำมาคัดแยก

จากการที่เด็กไปสำรวจขยะในบริเวณโรงเรียน ตามบ้านและชุมชนของตนเอง ร่วมกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง แล้วกลับมาร่วมสนทนากับเพื่อนๆ และ มีคำถามที่เด็กๆสงสัยเกี่ยวกับขยะ

เด็กไปสำรวจดูขยะแต่ละประเภทตามบ้านและชุมชนของตนเอง

เด็กๆมาเล่า สนทนากับคุณครูและเพื่อนๆฟังในห้องเรียน เกี่ยวกับขยะแต่ละชนิดแตกต่างกันอย่างไร ขยะแบ่งออกเป็นกี่ประเภท ตามที่ได้ไปสำรวจ สอบถามมาจากที่บ้านและชุมชนของตนเอง

คำถามที่ 1 ขยะชนิดใดพบมากที่สุดในโรงเรียน

จุดประสงค์ เด็กบอกชื่อประเภทขยะและบอกชื่อขยะที่พบในโรงเรียน

ขั้นที่ 2 รวบรวมความคิดและข้อสันนิษฐาน (วันที่ 13 ธันวาคม 2566)

เด็กและคุณครูสนทนาร่วมกัน โดยคุณครูใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กเล่าประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับประเภทขยะ คุณครูจึงชวนเด็กๆสนทนาต่อเนื่องจาก ขยะที่นักเรียนรู้จักมีลักษณะอย่างไร เหมือนกันหรือไม่ แตกต่างกันอย่าง

รวมทั้งได้ทบทวนถึงคำถามที่อยากรู้ คือ “โรงเรียนของเรามีขยะกี่ชนิด และขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนมากที่สุดคือขยะชนิดใด” เด็กๆ สนทนาแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ดังนี้

- คุณครู : เด็กๆ คิดว่าขยะที่พบมากที่สุดภายในบริเวณโรงเรียนของเรามีอะไรบ้างคะ
 น้องสตรีม : ถูขนม ถูขนมค้ะ
 น้องอัลฟา : ถูพลาสติกครั้บ
 น้องมะลิ : กระดาษค้ะ
 น้องไบโอ : เศษอาหารห้องครั้วครั้บ
 น้องนามิ : ถ่านไฟฉายกับถังสีค้ะ
 น้องเมญ่า : สเปรย์กำจัดแมลงค้ะ
 น้องไบโอ : ขวดพลาสติกกับขวดแก้วครั้บ
 น้องพอร์ช : ใบไม้แห้งครั้บ
 คุณครู : นักเรียนจะเห็นได้ว่าขยะมีหลายประเภทเลยใช่มั้ยค้ะ
 เด็กๆ : ใช่ค้ะ / ใช่ครั้บ
 ชาโต้ : เราสามารถทิ้งขยะพวกนี้ลงถังเดียวกันได้มั้ยค้ะ

เด็กและคุณครูได้คาดคะเนคำตอบ โดยแบ่งกลุ่มเด็ก 12 กลุ่มๆ ละ 3 คน โดยคุณครูใช้คำถาม ถ้ามเด็กๆ ให้เด็กแต่ละกลุ่มร่วมกันคิดและตกลงว่า กลุ่มของตนเองจะคาดคะเนว่าอย่างไร จากคำถาม ดังนี้ เด็กๆ คิดว่า “โรงเรียนของเรามีขยะกี่ชนิด และขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนมากที่สุดคือขยะชนิดใด” และให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ

- กลุ่มที่ 1 คาดว่าขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนมากที่สุด คือ ขวดน้ำพลาสติก
 กลุ่มที่ 2 คาดว่าขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนมากที่สุด คือ ถูขนม
 กลุ่มที่ 3 คาดว่าขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนมากที่สุด คือ ถังสี
 กลุ่มที่ 4 คาดว่าขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนมากที่สุด คือ ใบไม้แห้ง
 กลุ่มที่ 5 คาดว่าขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนมากที่สุด คือ ขวดแก้ว
 กลุ่มที่ 6 คาดว่าขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนมากที่สุด คือ ถ่านไฟฉาย
 กลุ่มที่ 7 คาดว่าขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนมากที่สุด คือ แก้วพลาสติก
 กลุ่มที่ 8 คาดว่าขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนมากที่สุด คือ กระดาษ
 กลุ่มที่ 9 คาดว่าขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนมากที่สุด คือ ขวดกระป๋องสเปรย์กำจัดแมลง
 กลุ่มที่ 10 คาดว่าขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนมากที่สุด คือ ถูพลาสติก
 กลุ่มที่ 11 คาดว่าขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนมากที่สุด คือ เศษผักและเศษผลไม้
 กลุ่มที่ 12 คาดว่าขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนมากที่สุด คือ ตลับหมึก

เด็ก ๆ แต่ละกลุ่มนำเสนอขยะแต่ละประเภท

ขั้นตอนที่ 3 ทดสอบและปฏิบัติการสืบเสาะ (วันที่ 14-20 ธันวาคม 2566)

คุณครูสนทนากับเด็ก จากการที่เด็กๆได้ไปสอบถาม ศึกษาค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต ศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน สํารวจและคัดแยกเอง

น้องผักหวาน : แม่หนูบอกว่าขยะแบ่งออกเป็น 2 ประเภทค่ะ

คุณครู : มีอะไรบ้างคะ

น้องผักหวาน : มีขยะเปียกและขยะแห้งค่ะ

น้องน้ำแข็ง : พ่อผมบอกว่ามีขยะอันตราย และขยะที่ไม่อันตรายครับ

น้องสมายด์ : หนูไปค้นคว้าข้อมูลในอินเทอร์เน็ตกับเพื่อนๆที่ห้องคอมพิวเตอร์ของคุณครูอดิศักดิ์ เขาบอกว่าขยะแบ่งออกเป็น 4 ประเภทค่ะ

คุณครู : มีอะไรบ้างคะ

น้องไปโอ : มีขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย ขยะทั่วไป ขยะเปียก

คุณครูและเด็กๆไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

คุณครู : เด็กๆลองสังเกตดูสิคะ ว่าขยะในชุมชนของเราเขาแบ่งออกเป็นกี่ประเภท

สตรีม : มี 3 ประเภทค่ะคุณครู มีขยะพลาสติก ขวดแก้ว และขยะอันตรายค่ะ

คุณครู : วันพรุ่งนี้คุณครูเชิญวิทยากรในชุมชนของเรามาให้ความรู้ให้กับเด็กๆเรื่องประเภทของขยะ เด็กๆอยากรู้ไหมคะ ว่าขยะมีกี่ประเภท

เด็กๆ : อยากรู้ค่ะ

เด็กและคุณครูร่วมกันสรุปวิธีการหาคำตอบ ในคำถาม “โรงเรียนของเรามีขยะกี่ชนิด และขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนมากที่สุดคือขยะชนิดใด ”

1. สอบถามพ่อแม่ ผู้ปกครอง แล้วมาเล่าให้เพื่อนฟัง

2. หาความรู้จากมุมหนังสือ

3. สืบค้นจากอินเทอร์เน็ตที่ห้องคอมพิวเตอร์ โดย คุณครูอดิศักดิ์ วัฒนาภา

4. ไปศึกษาเรียนรู้ที่รับซื้อขยะ

5. เชิญครูยุพา วงศ์ปาลีย์ ข้าราชการบำนาญ มาเป็นวิทยากรร่วมให้ความรู้

เด็กๆแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม แล้วช่วยกันคัดแยกขยะออกเป็น 4 ประเภท

ขยะอันตราย

ขยะเปียก

ขยะทั่วไป

ขยะรีไซเคิล

เด็กๆช่วยกันเก็บขยะในบริเวณโรงเรียน คัดแยกขยะที่เก็บได้ในบริเวณโรงเรียนได้จำนวน 12 ชนิด แบ่งกลุ่มเป็น 12 กลุ่ม กลุ่มละ 3 คนแต่ละกลุ่มช่วยกันนับจำนวนขยะของกลุ่มตนเอง

เด็กๆและคุณครูร่วมกันสนทนาเรื่องประเภทของขยะ
 เด็กๆแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม แล้วช่วยกันคัดแยกขยะออกเป็น 4 ประเภท

ขั้นที่ 4 สังเกตและบรรยาย (วันที่ 21 ธันวาคม 2566)

จากการที่เด็กๆทุกคนได้ไปรวบรวมความรู้หาคำตอบ จากพ่อแม่ผู้ปกครอง ญาติพี่น้องที่บ้านในชุมชนของตน จากอินเทอร์เน็ต จากห้องสมุดของโรงเรียน และจากการไปศึกษาสำรวจจากแหล่งเรียนรู้จริงมาเล่าให้คุณครูและเพื่อนๆในห้องฟัง จากนั้นคุณครูและนักเรียนช่วยกันทำตารางสรุปว่าชนิดของขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนและขยะชนิดใดพบมากที่สุดในโรงเรียน และนำมาเสนอหน้าชั้นเรียน จากข้อมูลที่นักเรียนทุกคนได้รวบรวมความรู้มาสรุปได้ว่า ชนิดของขยะที่พบในบริเวณโรงเรียน มีทั้งหมด 12 ชนิด เรียงลำดับชนิดขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ พบมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 คือ ใบไม้แห้ง จำนวน 105 ใบ ลำดับที่ 2 คือ กระดาษ จำนวน 36 แผ่น ลำดับที่ 3 คือ แก้วน้ำพลาสติก จำนวน 27 แก้ว ลำดับที่ 4 คือ ถุงขนม จำนวน 25 ชิ้น ลำดับที่ 5 คือ ขวดน้ำพลาสติก จำนวน 22 ขวด ลำดับที่ 6 คือ ถุงพลาสติก จำนวน 15 ชิ้น ลำดับที่ 7 คือ เศษผักและเศษผลไม้ จำนวน 11 ชิ้น ลำดับที่ 8 คือ ขวดแก้ว จำนวน 10 ขวด ลำดับที่ 9 คือ ถ่านไฟฉายจำนวน 8 ก้อน ลำดับที่ 10 คือ ถังสี จำนวน 4 ถัง ลำดับที่ 11 คือ ขวดกระป๋องสเปรย์กำจัดแมลง จำนวน 3 กระป๋อง และสุดท้าย ลำดับที่ 12 คือ ตลับหมึก จำนวน 2 ตลับ

ชนิดขยะ	จำนวน	ลำดับที่
ใบไม้แห้ง	105	1
กระดาษ	36	2
แก้วน้ำพลาสติก	27	3
ถุงขนม	25	4
ขวดน้ำพลาสติก	22	5
ถุงพลาสติก	15	6
เศษผักและเศษผลไม้	11	7
ขวดแก้ว	10	8
ถ่านไฟฉาย	8	9
ถังสี	4	10
ขวดกระป๋องสเปรย์กำจัดแมลง	3	11
ตลับหมึก	2	12

สรุปผลการสำรวจ และอภิปรายผลจำนวนขยะที่พบมากที่สุดในบริเวณโรงเรียน

สรุปจากการที่เด็กๆไปหาคำตอบโดยหาหนังสือในห้องสมุดและดูจากอินเทอร์เน็ต โดยให้เด็กแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆกัน แล้วนำมาสรุปร่วมกันทั้งห้องเรียน เด็กๆร่วมกันสรุปว่าขยะที่พบมากที่สุดในบริเวณโรงเรียนของเรา คือ ใบไม้แห้ง พบมากที่สุด เพราะ ในบริเวณโรงเรียนมีต้นไม้จำนวนมากหลายต้น ทำให้เมื่อใบไม้แห้ง ก็จะร่วงหล่นลงมาที่โคนต้น

ขั้นที่ 5 บันทึกข้อมูล (วันที่ 21 ธันวาคม 2566)

เด็กๆสำรวจขยะที่พบในบริเวณโรงเรียน และแบ่งกลุ่มบันทึกผลด้วยการวาดภาพ และร่วมกันสรุป นำเสนอหน้าชั้นเรียน เด็กๆและครูร่วมกันสรุปว่าขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนมีอะไรบ้าง และขยะชนิดไหนที่พบมากที่สุดในห้องเรียน แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

เด็กๆสร้างผลงาน นำผลงานที่ได้มานำเสนอ และติดแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 6 สรุปและอภิปรายผล (วันที่ 22 ธันวาคม 2566)

เด็กและคุณครูร่วมสนทนาคำถามที่เด็กอยากรู้ “ขยะชนิดใดที่พบมากที่สุดในโรงเรียน” ครูให้เด็กทบทวนโดยการให้ออกมาเล่าว่า เด็กๆหาคำตอบได้โดยวิธีการอย่างไร และได้ผลจากการศึกษาอย่างไร ประกอบการสนทนากับเด็กๆ

คุณครู : จากการที่เด็กๆ ได้ออกสำรวจศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และความรู้จากวิทยากร เพื่อหาคำตอบว่า “โรงเรียนของเรามีขยะกี่ประเภท และขยะที่พบในบริเวณโรงเรียนมากที่สุดคือขยะชนิดใด” สรุปว่า ขยะมีทั้งหมด 4 ประเภท ดังนี้ 1.ขยะเปียก 2.ขยะทั่วไป 3.ขยะรีไซเคิล 4.ขยะอันตราย และขยะที่พบมากที่สุด คือ ใบไม้แห้ง เพราะบริเวณโรงเรียนมีต้นไม้หลายต้น ช่วงนี้เข้าสู่ฤดูหนาวทำให้มีใบไม้ร่วงทุกวันเป็นจำนวนมาก คุณครูจึงให้เด็กอธิบายต่อว่า ขยะแต่ละชนิดมีลักษณะเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เด็กๆ บอกว่ามีลักษณะไม่เหมือนกัน คุณครูสนทนากับเด็กต่อเนื่องโดยให้เด็กเปรียบเทียบการคาดคะเนคำตอบกับผลการศึกษาว่า แต่ละกลุ่มคาดคะเนคำตอบตรงกันหรือไม่ เพราะเหตุใด คุณครูจดคำพูดเด็ก

เด็กๆ : กลุ่มที่ 4 คาดคะเนคำตอบตรงกับผลที่ได้ เพราะที่โรงเรียนมีใบไม้แห้งร่วงหล่นเป็นจำนวนมากทุกวัน ดังนั้น คุณครูจึงให้เด็กๆสรุปร่วมกันว่า ขยะที่พบในโรงเรียนมากที่สุดคือ ใบไม้แห้ง

นอกจากนี้ คุณครูได้ถามเด็กๆเพิ่มเติมว่า จากการที่พวกเราปฏิบัติกิจกรรมจนได้คำตอบว่า “ขยะที่พบมากที่สุดไนโรงเรียนคือ ใบไม้แห้ง” เด็กๆยังมีคำถามที่อยากรู้อีกหรือไม่ เด็กๆหลายคนยกมือ คุณครูจึงให้เด็กๆ ถามว่า เด็กๆอยากรู้อะไร

- น้องประโยชน์ : คุณครูครับจะนำไปไม้แห้งทำอะไรได้อีกครับ
 น้องคนน่า : เราจะมีวิธีใดบ้างที่จะกำจัดใบไม้แห้งให้หมดคะ
 น้องนามิ : เรานำใบไม้แห้งไปเผาให้หมดเลยไหมคะ
 น้องสมายด์ : ใบไม้แห้งมีเยอะมากไปทำเป็นปุ๋ยดีไหมคะ

คำถามที่ 2 การทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งใช้ระยะเวลากี่สัปดาห์

ชั้นที่ 1 ตั้งคำถามที่อยากรู้(วันที่ 25 ธันวาคม 2566)

จากการที่เด็กๆได้เรียนรู้เรื่อง ประเภทของขยะ เด็กๆสังเกตเห็นใบไม้ร่วงบริเวณโรงเรียนจึงช่วยกันเก็บใบไม้ใส่ตะกร้า แล้วครูพี่เลี้ยงเด็กจึงนำไปกำจัดโดยการเผาจึงทำให้เกิดฝุ่นควันเยอะ ทำให้เด็กรู้สึกเหม็นคื่น และหายใจไม่สะดวก เด็กๆและคุณครูจึงร่วมกันสนทนาสาเหตุของการเกิดควันว่าส่งผลกระทบอย่างไรต่อสุขภาพ และเกิดปัญหาในชีวิตประจำวันของเราอย่างไรบ้าง เด็กๆจึงช่วยกันระดมความคิด สืบค้น หาข้อมูลเกี่ยวกับฝุ่นคื่นที่เรียกว่า PM2.5 เด็กๆจึงเกิดคำถามว่า PM2.5 คืออะไร และมีผลกระทบต่อร่างกายของเราอย่างไรบ้าง และเกิดคำถามว่าเราจะนำใบไม้แห้งทำอะไรได้บ้าง เอาไปทำปุ๋ยหมักได้หรือไม่

- น้องมีนา : ช่วงนี้ใบไม้ก็หล่นเยอะแยะเลย
 น้องซาโต้ : เราจะทำยังไงกันดีกับใบไม้เหล่านี้คะ
 น้องรุ : ให้คุณครูเอาไปเผาคะ เพราะใบไม้เยอะมาก ล้นถึงขยะแล้ว
 น้องคนน่า : เราจะมีวิธีใดบ้างที่จะกำจัดใบไม้แห้งให้หมดคะ
 น้องนามิ : เรานำใบไม้แห้งไปเผาให้หมดเลยไหมคะ

- น้องมีนา : ฉันเห็นพ่อเผาใบไม้ นะ
- น้องพอร์ช : ช่างถนน ผมเห็นเขาเผาป่ากันด้วยครับ ควันไฟเยอะมาก หายใจแทบไม่ออกครับ
- น้องชาโต้ : หนูได้ยินผู้ใหญ่บ้านประกาศว่า ห้ามเผา ค่ะ
- น้องภู : แม่บอกว่าใครเผาจะถูกจับครับ
- น้องเกรซ : หนูดูข่าว เขาบอกว่า ถ้าเผาจะทำให้เกิดฝุ่น PM 2.5
- น้องมีตังค์ : PM 2.5 คืออะไรครับ
- คุณครู : ใครรู้อ้างว่า PM 2.5 คืออะไร
- น้องเพ็ญ : ไม่รู้ครับ
- น้องอัลฟา : ผมรู้ว่า PM 2.5 คือฝุ่นละอองขนาดเล็ก เพราะเห็นข่าวในทีวีครับ
- น้องชัย : ถ้าเราไม่เผาขยะและใบไม้ เราจะเอาขยะและใบไม้ไปทิ้งที่ไหนได้บ้างคะ
- น้องประโยชน์ : คุณครูครับจะนำไปไหนทำอะไรได้อีกครับ
- น้องใจรัก : ใบไม้แห้งเอาไปทำปุ๋ยหมักได้ไหมครับ
- น้องสมายด์ : ใบไม้แห้งมีเยอะมากไปทำเป็นปุ๋ยดีไหมคุณครู
- น้องมะลิ : ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งจะทำให้ผักเจริญเติบโตได้ดีจริงไหมคะ
- น้องสตรีม : ปุ๋ยหมักจากใบไม้ทำให้ต้นผักบังเจริญเติบโตได้ดีกว่าต้นที่ไม่ใส่ปุ๋ยหมักหรือไม่
- น้องน้ำแข็ง : ขยะมีประโยชน์และโทษอย่างไรบ้าง

จากการสนทนากันระหว่างครูและเด็กๆเกี่ยวกับเรื่องขยะจากใบไม้แห้ง ทำให้เด็กๆมีความสนใจ และมีคำถามที่เด็กๆสงสัยเกี่ยวกับขยะจากใบไม้แห้ง และฝุ่นควัน PM 2.5 มากมาย เด็กๆได้ไปสำรวจขยะในชุมชน ที่บ้าน กับผู้ปกครอง และบริเวณโรงเรียน สังเกตเห็นคนในชุมชน และผู้ปกครองที่บ้านเผาขยะและใบไม้ เด็กๆอยากทราบว่า ฝุ่น PM 2.5 คืออะไร เราสามารถนำไปไหนแห้งที่หล่นไปทำปุ๋ยหมักได้หรือไม่ วิธีการนำขยะใบไม้แห้งมาทำปุ๋ยหมัก และทดลองทำปุ๋ยหมัก จากคำถามที่เด็กๆอยากรู้และสนใจมากที่สุด เป็นคำถามที่จะนำมาสำรวจตรวจสอบโดยการให้เด็ก ๆ ไปสำรวจ สอบถาม ทดลองทำ สรุปคำถามที่อยากรู้มากที่สุด คำถามที่ 2 “คือ ใบไม้แห้งเอาไปทำปุ๋ยหมักได้หรือไม่” คุณครูและเด็กๆ ทำการสำรวจและช่วยกันเก็บใบไม้แห้งที่ร่วงหล่นตามบริเวณโรงเรียน และช่วยกันสืบค้นหาข้อมูลวิธีการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง

เด็กๆช่วยกันเก็บใบไม้แห้งที่หล่นบริเวณโรงเรียน และเดินสำรวจในชุมชนพบการเผาขยะและใบไม้เป็นจำนวนมาก

ครูจึงอธิบายกับเด็กๆว่า แหล่งที่มาของฝุ่นละออง PM2.5 มาจากการกำจัดขยะโดยไม่ถูกวิธี ซึ่งหมายถึง การเผาขยะมูลฝอย การเผาเศษไม้ การเผาเศษพืชต่างๆทางการเกษตร เผาทำลายป่า เหมือนที่โรงเรียนของเรากำลังเผาใบไม้แห้งนั่นเอง รวมทั้งการปล่อยควันพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม ควันจากรถและเครื่องยนต์ต่างๆ นอกจากการเผาขยะมูลฝอยในที่โล่งจะเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งที่เกิดฝุ่นละออง PM2.5 แล้ว ยังเป็นสาเหตุของมลพิษทางอากาศอื่นๆ เช่น ฝุ่น ควัน ถ้า เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม ทำให้มีค่าฝุ่นละออง PM2.5 สูงกว่าระดับปกติ ซึ่งใน

อำเภอของเราถือว่าอยู่ในภาวะวิกฤติ ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพอย่างร้ายแรง ทำให้มีผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจเพิ่มขึ้นมาก มีเด็กป่วยเป็นโรคภูมิแพ้อากาศ ต้องเข้ารับการรักษามาก ก่อให้เกิดความเดือดร้อน โดยเฉพาะการเผาเศษใบไม้เป็นต้น ถึงแม้มลพิษทางอากาศจะเป็นมลพิษที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า ทุกคนก็ล้วนได้รับผลกระทบที่เกิดขึ้นเช่นเดียวกันเช่นการหายใจติดขัดและเหม็นกลิ่นควัน ดังนั้น เด็กๆจึงเกิดความสงสัยว่า ถ้าเราไม่เผาขยะ เราจะมีวิธีการกำจัดขยะอย่างไรบ้าง และเกิดคำถามว่า ใบไม้ที่หล่นในบริเวณโรงเรียนสามารถนำไปทำปุ๋ยหมักได้หรือไม่ จากนั้นเด็กๆจึงช่วยกันสืบค้นหาคำตอบ โดยการกลับไปถามผู้ปกครอง ถามครูท่านอื่นในโรงเรียน สืบค้นในอินเทอร์เน็ต จนได้รู้วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยโดยการทำปุ๋ยหมัก เด็กๆจึงมีความสนใจอยากทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง และช่วยกันสืบค้น ศึกษาจากอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับขั้นตอนการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง

จุดประสงค์ เด็กสามารถบอกวิธี และทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งได้

ขั้นที่ 2 รวบรวมความคิดและข้อสันนิษฐาน (วันที่ 26 ธันวาคม 2566)

ครูและเด็กร่วมกันสนทนา โดยครูใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กเล่าประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับขยะใบไม้แห้ง ว่าสามารถเอาไปทำอะไรได้บ้าง และการใบไม้แห้งนำไปทำปุ๋ยได้หรือไม่ วิธีการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง และต้องใช้ระยะเวลาเท่าไรใบไม้แห้งจึงจะย่อยสลายกลายเป็นปุ๋ย

คุณครู : เด็ก ๆ จะทำยังไงกับใบไม้ที่ร่วงหล่นในบริเวณโรงเรียนของเราดีคะ

น้องไอคอลล : ช่วยกับเก็บแล้วนำไปเผาครับ

น้องมีนา : ช้างบ้านหนูเผาทุกวัน เหม็นมากเลยคะ จนหนูหายใจแทบไม่ออก แสบจมูก เลือด

กำเดาไหล แม่ต้องพาไปหาหมอ

น้องเพ็ญ : ผมก็ไปหาหมอกับ หมอบอกว่า ผมเป็นภูมิแพ้อากาศ ช่วงนี้ฝุ่นควัน PM2.5 เยอะ ทำ

ให้โพรงจมูกอักเสบ เส้นเลือดฝอยแตก หายใจเหนื่อยหอบ

คุณครู : หมอบอกไหมครับว่าต้องทำยังไงบ้างถึงจะหาย

น้องเพ็ญ : หมอให้ใส่หน้ากากป้องกันฝุ่นควัน และไม่ให้ออกไปเล่นข้างนอกครับ

น้องริชา : PM2.5 คืออะไรคะ

คุณครู : PM 2.5 คือ ฝุ่นละอองขนาดเล็กเส้นผ่าศูนย์กลางเล็กกว่า 2.5 ไมครอน เล็กจน

สามารถแพร่เข้าสู่กระแสเลือดแทรกซึมเข้าสู่อวัยวะต่างๆได้ PM 2.5

น้องเมญา : ฝุ่นละออง PM 2.5 มาจากไหนคะ

คุณครู : ฝุ่นละออง PM2.5 มาจากการกำจัดขยะโดยไม่ถูกวิธี ซึ่งหมายถึงการเผาขยะมูลฝอยใน

ที่โล่งการเผาเศษไม้ การเผาเศษพืชต่างๆทางการเกษตร เผาทำลายป่า รวมทั้งการปล่อยควันพิษจากโรงงาน

อุตสาหกรรม ควันจากรถและเครื่องยนต์ต่างๆ

น้องสมายด์ : การเผา ทำให้เกิดอันตรายอย่างไรบ้างคะ

คุณครู : การเผาทำให้เกิดฝุ่นละออง ควัน ก๊าซพิษ เป็นการทำลายสุขภาพ อันตรายต่อชีวิต ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมคะ

น้องลิโอ : โรงเรียนของเราก็เผาใบไม้แห้งครับ

คุณครู : เด็กๆลองช่วยกันคิดดูสิคะว่า เราสามารถจัดการใบไม้แห้งที่ร่วงหล่นลงมาทุกวัน

อย่างไรบ้าง นอกจากวิธีการเผา

น้องผักหวาน : หนูเห็นแม่สอนพี่ที่โรงเรียนของแม่ เขาเอาใบไม้ไปใส่เครื่องอัดทำเป็นจานได้คะ

น้องนิวเอียร์ : หนูเคยเห็นพ่อเอาใบไม้แห้งไปทำปุ๋ยหมักคะ

น้องภู : ผมก็เคยเห็นพ่อเอาไปทำปุ๋ยหมักเหมือนกันครับ พ่อเอาน้ำจุลินทรีย์ใส่ด้วย

น้องชัย : วิธีทำปุ๋ยหมักทำอย่างไรครับ

- น้องคะน้ำ : ใบไม้แห้งนำไปทำปุ๋ยหมักได้จริงๆหรือคะครู
 แสตมปี : คุณครูครับ เราทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งได้ไหมครับ
 คุณครู : คุณครูตอบไม่ได้ค่ะว่าเราทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งได้หรือไม่ เด็กๆอยากรู้ต้องทำอะไรคะ
 เด็กๆ : ทำการทดลองค่ะ/ครับ
 คุณครู : เด็กๆสนใจทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง ถ้าอย่างนั้นเราจะลงมือทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งกันค่ะ
 เด็ก : ครับ / ค่ะ

ครูให้เด็กคาดคะเนคำตอบ โดยแบ่งกลุ่มเด็กเป็น 4 กลุ่มๆ 8 คน แต่ละกลุ่มคาดคะเนคำตอบ การย่อยสลายของใบไม้แห้งจนกลายเป็นปุ๋ย โดยครูใช้คำถาม “เด็กๆคิดว่าเราจะใช้เวลาทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งกี่สัปดาห์” เด็กแต่ละกลุ่ม นำเสนอความคิดเห็นและครูบันทึกคำตอบของเด็กสรุบบดังนี้

- กลุ่มที่ 1 ใช้เวลา 2 สัปดาห์
 กลุ่มที่ 2 ใช้เวลา 4 สัปดาห์
 กลุ่มที่ 3 ใช้เวลา 6 สัปดาห์
 กลุ่มที่ 4 ใช้เวลา 8 สัปดาห์

เด็ก ๆ ช่วยกันเก็บใบไม้แห้ง

เด็ก ๆ นำใบไม้แห้งมากองรวมกัน

เด็กและคุณครูทบทวนถึงคำถามที่เด็กอยากรู้ คือ “ วิธีการทำปุ๋ยหมักจากใบแห้งใช้ระยะเวลาที่ สัปดาห์ ” คุณครูให้เด็กคาดคะเนคำตอบ คุณครูใช้คำถามต่าง ๆ ให้เด็กร่วมกันคิดว่า เราจะใช้เวลาทำปุ๋ยหมัก จากใบไม้แห้งกี่สัปดาห์

ขั้นตอนที่ 3 ทดสอบและปฏิบัติการสืบเสาะ (วันที่ 26- ธันวาคม 2566)

คุณครูสนทนากับเด็ก โดยใช้คำถามว่า “ เด็ก ๆ จะมีวิธีการหาคำตอบโดยวิธีการใดบ้าง จึงจะทราบ วิธีการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง ” เด็ก ๆ ร่วมกันคิดและให้เหตุผล ได้คำตอบดังนี้

- น้องแทนคุณ : ค้นทางอินเทอร์เน็ต ดูในยูทูปครับ
 น้องไอคอลล : ไปถามพ่อแม่
 น้องทอย : ค้นคว้าจากห้องสมุดครับ
 น้องมะลิ : ทดลองทำปุ๋ยหมักคะ
 น้องเมญา : เชิญผู้ปกครองมาเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งคะ

ทำปุ๋ยจากใบไม้ ง่ายนิดเดียว
 ตะวัน จันทร์เจ้า ฟาร์ม · การดู 4.3 แสน ครั้ง
 · 4 ปีที่แล้ว

ทำปุ๋ยจากใบไม้ ง่ายนิดเดียว
 การดู 4.3 แสน ครั้ง 4 ปีที่แล้ว ...เพิ่มเติม

เมื่อเด็ก ๆ ไปสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งที่จะทำการทดลองจากคุณผู้ปกครอง ค้นคว้าจากห้องสมุดในโรงเรียน และสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต ดูขั้นตอนวิธีการทำจาก YouTube เด็กๆกลับมาในห้องเรียนและได้นำเสนอข้อมูลจากการสอบถาม และสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตมาเล่าหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนและคุณครู ฟัง

- คุณครู : แล้วเด็ก ๆ มีวิธีการทำปุ๋ยหมักอย่างไรคะ
 น้องกุกกิก : เตรียมท่อปูนซีเมนต์เอาไว้ใส่ใบไม้แห้งที่จะเอามาทำปุ๋ยหมักคะ
 น้องมีตังค์ : นำใบไม้แห้งที่เราเก็บมาเทใส่ท่อครับ
 น้องเพชร : เก็บใบไม้มากองกันครับ
 น้องพอร์ช : นำมูลสัตว์มาใส่ผสมกับใบไม้แห้งครับ
 น้องอาทิตย์ : รดน้ำแล้วเอาหัวเชื้อจุลินทรีย์อีเอ็มผสมน้ำรดใส่ในท่อครับ
 คุณครู : เด็กๆคิดว่าเราจะใช้เวลาในการทำปุ๋ยหมักกี่สัปดาห์คะ

น้องอมสิน : จากที่พวกหนูไปสอบถามมา แม่บอกว่าประมาณ 6 สัปดาห์ค่ะ

คุณครู : ถ้าอย่างนั้นให้เด็กๆช่วยกันเตรียมวัสดุอุปกรณ์มาทดลองทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งกันนะคะ

เด็กๆ : ค่ะ/ครับ

จากการที่เด็กและคุณครูได้ศึกษาค้นคว้ามาสรุปขั้นตอนวิธีการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง ได้ดังนี้

อุปกรณ์และวัตถุดิบ

1. ท่อปูนซีเมนต์ เนื่องจากใบไม้แห้งมีจำนวนมาก
2. ขยะใบไม้แห้ง
3. ปุ๋ยคอก ใช้มูลวัว
4. น้ำ
5. อีเอ็ม (EM) ช่วยย่อยสลายอินทรีย์วัตถุต่าง ๆ ให้เร็วขึ้น
6. บัวรดน้ำ
7. ผ้าคลุมปากท่อ

วิธีทำปุ๋ยหมักชีวภาพ

1. นำใบไม้แห้งใส่ในท่อปูนซีเมนต์ จากนั้นโรยทับด้วยปุ๋ยคอกมูลวัว อัตราใบไม้แห้ง 3 ส่วน มูลสัตว์ 1 ส่วน รดน้ำให้ชุ่ม ทำแบบนี้สลับกันจนเต็มท่อ หรืออาจนำใบไม้แห้งผสมกับมูลวัว คลุกเคล้าให้เข้ากันแล้วเทใส่ท่อก็ได้
2. ผสม EM 100 มิลลิลิตร (20 ซองโต๊ะ) กับน้ำ 100 ลิตร แล้วเทใส่บัวรดน้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการหมัก การย่อยสลาย ทำให้เกิดสารอาหารเป็นปุ๋ย
3. รดน้ำภายนอกกองปุ๋ยให้ชุ่มทุกวัน และรดกองปุ๋ยด้วยน้ำหมักชีวภาพ EM (อัตราส่วนจากข้อ 2) ทุก 7 วัน เพื่อช่วยเร่งการย่อยสลายให้เร็วขึ้น
4. ใช้ผ้าคลุมปากท่อหมักทิ้งไว้ แล้วสังเกตดูการเปลี่ยนแปลงทุกสัปดาห์
5. บันทึกผลการทดลอง และนำเสนอผลการทดลองหน้าชั้นเรียน

เด็กๆบันทึกเรื่องเกี่ยวกับวัสดุ/วัตถุดิบที่ใช้ในการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งลงในกระดาษ เพื่อนำไปเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 สังเกตและบรรยาย (วันที่ 2 มกราคม 2567 - 23 กุมภาพันธ์ 2567)

คุณครูและเด็กร่วมกันทบทวนวิธีการทำอีกครั้งก่อนจะลงมือทำจริง เด็ก ๆ เริ่มดำเนินการทดลองตามที่วางแผนไว้ โดยคุณครูใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กสังเกตและบรรยายสิ่งที่เกิดขึ้นตามที่เด็กๆ เห็น

คุณครู : เด็กๆเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการทดลองครบหรือยังคะ มีอะไรบ้าง

น้องดิวิ : ไปไม้แห้ง มูลวัว น้ำ ครบ

น้องมะลิ : อีเอ็ม (EM) บัรตน้ำ ผ้าคลุมปากท่อคะ

คุณครู : เด็กๆจำขั้นตอนการทดลองทำปุ๋ยหมักจากไปไม้แห้งได้ไหมคะว่าต้องทำอะไรบ้าง

น้องคูเป้ : นำไปไม้แห้งใส่ในท่อปูนซีเมนต์ จากนั้นโรยทับด้วยปุ๋ยคอกมูลวัว

น้องน้ำเหนือ : รดน้ำภายนอกกองปุ๋ยให้ชุ่มทุกวัน และรดกองปุ๋ยด้วยน้ำหมักชีวภาพ EM

น้องน้ำแข็ง : ใช้ผ้าคลุมปากท่อหมักทิ้งไว้ครับ

น้องใจรักริช : สังเกตดูการเปลี่ยนแปลงทุกสัปดาห์ครับ

คุณครู : เด็ก ๆ สังเกตการเปลี่ยนแปลงทุกวัน จันทร์ เวลา 08.30 น. ก่อนทำกิจกรรมประจำวันในห้องเรียนนะคะ

เด็ก ๆ ทำการทดลองและร่วมสนทนาเกี่ยวกับวิธีการทำปุ๋ยหมักจากไปไม้แห้ง

เด็กๆช่วยเตรียมวัสดุอุปกรณ์

เด็กๆช่วยกันเก็บขยะ

แล้วนำไปไม้แห้งเทใส่ลงในท่อ

โรยทับด้วยปุ๋ยคอก อัตราไปไม้ 3 ส่วน มูลสัตว์ 1 ส่วน

รดน้ำให้ชุ่ม ทำแบบนี้สลับกันจนเต็มท่อ

ผสม EM 20 มิลลิลิตร (4 ช้อนโต๊ะ) กับน้ำ 20 ลิตรแล้วเทใส่บัวรดน้ำ

รดน้ำภายนอกกองปุ๋ยให้ชุ่มทุกวัน และรดกองปุ๋ยด้วยน้ำหมักชีวภาพ EM (อัตราส่วนจากข้อ 2) ทุก 7 วัน

ใช้ผ้ายางคลุมปากท่อหมักทิ้งไว้ แล้วสังเกตดูการเปลี่ยนแปลงทุกสัปดาห์

วันที่ 5 มกราคม 2567 สัปดาห์ที่ 1

วันที่ 12 มกราคม 2567 สัปดาห์ที่ 2

วันที่ 19 มกราคม 2567 สัปดาห์ที่ 3

วันที่ 26 มกราคม 2567 สัปดาห์ที่ 4

วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2567 สัปดาห์ที่ 5

วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2567 สัปดาห์ที่ 6

วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2567 สัปดาห์ที่ 7

วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2567 สัปดาห์ที่ 8

สังเกตการเปลี่ยนแปลงของใบไม้แห้ง และบันทึกผล

ชั้นที่ 5 บันทึกข้อมูล (วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2567)

เด็ก ๆ แต่ละคนบันทึกข้อมูลการทดลองลงในแบบบันทึกที่เด็ก ๆ ร่วมกันออกแบบไว้โดยเด็กและคุณครู ทบทวนวิธีการบันทึกข้อมูลการทดลองอีกครั้ง เด็กแต่ละคนบันทึกข้อมูลการทดลอง นำเสนอผลการทดลองหน้าชั้นเรียน และนำบันทึกข้อมูลไปติดบอร์ดหน้าชั้นเรียน

เด็กๆแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอผลการทดลอง

คุณครูจดบันทึก และเด็กๆนำเสนอหน้าชั้น

ขั้นที่ 6 สรุปและอภิปรายผล (วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2567)

คุณครูและเด็กสนทนาร่วมกันถึงคำถามที่เด็กอยากรู้ว่า “ การทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งใช้ระยะเวลาที่ สัปดาห์ ” คุณครูให้เด็กทบทวนโดยการให้ตัวแทนห้องออกมาเล่าถึงวิธีการทำว่าทำอย่างไรบ้าง และคุณครูสนทนา กับเด็กๆ ต่อว่า

คุณครู : เด็กๆ คิดว่าทำไม้ใบไม้แห้งจึงกลายเป็นปุ๋ยหมักได้คะ

เด็ก ๆ : เพราะเรานำใบไม้แห้งไปหมักผสมกับมูลวัว รดน้ำภายนอกกองปุ๋ยให้ชุ่มทุกวัน และ รดกองปุ๋ยด้วยน้ำหมักชีวภาพ EM ทุก 7 วัน เพื่อช่วยเร่งการย่อยสลายให้เร็วขึ้น ทำให้ใบไม้แห้งถูกย่อยสลาย กลายเป็นปุ๋ยครีบ/ค้ะ

คุณครู : จากการทดลองทำตามวิธีที่เราได้ศึกษา เด็กๆพบว่าเราใช้ระยะเวลาที่ สัปดาห์จึงทำให้ ใบไม้แห้งย่อยสลายกลายเป็นปุ๋ยหมักได้คะ

เด็ก ๆ : 8 สัปดาห์ค้ะ/ครีบ คุณครู

จากการคาดคะเนของเด็ก ๆ กลุ่มที่ 4 คาดคะเนได้ถูกต้อง ว่าเราสามารถนำใบไม้แห้งมาทำปุ๋ยหมักได้ โดย ใช้ระยะเวลาทั้งหมด 8 สัปดาห์ คุณครูและเด็กๆสนทนาร่วมกัน และมีคำถามต่ออีกว่า ปุ๋ยหมักที่เราทำจากใบไม้แห้ง จะสามารถทำให้ต้นผักบุ้งเจริญเติบโตได้ดีกว่าต้นผักบุ้งที่ไม่ใส่ปุ๋ยหมักหรือไม่

แบบบันทึกผลการทดลอง การทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง

สัปดาห์	รูปภาพ	ลักษณะใบไม้แห้ง
1		กองปุ๋ยขนาดสูงเท่าเดิม ใบไม้แห้งยังไม่มีการเปลี่ยนแปลง
2		กองปุ๋ยยุบตัวลงเล็กน้อย ใบไม้แห้งสีน้ำตาลเยือกชุ่ม เริ่มมีกลิ่นขึ้น
3		กองปุ๋ยยุบลง ใบไม้เริ่มเปียกชุ่ม อ่อน มีสีน้ำตาล มีกลิ่นเหม็นเปรี้ยวเล็กน้อย
4		กองปุ๋ยยุบลงเสมอปากท่อ ใบไม้เปียกชุ่ม อ่อน เริ่มมีสีน้ำตาลเข้ม และฉีกขาด มีกลิ่นเหม็นเปรี้ยวเหม็นฉับ
5		กองปุ๋ยยุบลง ใบไม้เปียกชุ่ม อ่อน มีสีน้ำตาลเข้ม และถูกย่อยสลายเป็นชิ้นเล็ก มีกลิ่นเหม็นเปรี้ยวเหม็นฉับ
6		กองปุ๋ยยุบลง ใบไม้มีสีน้ำตาลเข้ม และถูกย่อยสลายเป็นชิ้นเล็กๆ มีกลิ่นเหม็นเหมือนมูลสัตว์ผสมกลิ่นดิน
7		กองปุ๋ยยุบลงถึงขอบท่อ ไม่มีกลิ่นฉุนหรือเหม็นเปรี้ยว มีกลิ่นเหมือนดิน ใบไม้ถูกย่อยสลายเกือบหมดเนื้อเปียกและเยืด มีความร่วนซุย
8		กองปุ๋ยยุบลงเหลือครึ่งท่อ มีกลิ่นธรรมชาติเหมือนกลิ่นดิน ไม่มีกลิ่นฉุนหรือเหม็นเปรี้ยว ใบไม้ถูกย่อยสลายเป็นเนื้อปุ๋ยละเอียด ผุดง่าย เมื่อเอามือจับ มีความร่วนซุย ปุ๋ยมีสีน้ำตาลเข้มหรือสีดำ ถือว่าใช้ทำปุ๋ยได้

เด็กและคุณครูสนทนาร่วมกัน และสรุปและอภิปรายผลการทดลองการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้

คำถามที่ 3 ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งจะทำให้ต้นผักบุ้งเจริญเติบโตได้ดีกว่าต้นผักบุ้งที่ไม่ใส่ปุ๋ยหมักหรือไม่

ขั้นที่ 1 ตั้งคำถามที่อยากรู้ (วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2567)

จากการที่ได้เด็กๆได้ทำการทดลองทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง เด็กๆมีความสนใจอยากรู้ว่า ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งที่เด็กๆทำ เมื่อนำไปใช้ปลูกพืชผักจะทำให้พืชผักเจริญเติบโตได้ดีจริงหรือไม่ เด็กๆจึงช่วยกัน ระดมความคิด สืบค้น หาข้อมูล ช่วยกันออกความคิดเห็นว่าเราจะทดลองปลูกผักโดยไปศึกษาแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน สอบถามผู้ปกครอง สืบค้นในอินเทอร์เน็ต ค้นคว้าจากหนังสือ และเกิดคำถามว่า “ถ้าเราปลูกต้น ผักบุ้ง แล้วทดลองนำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งที่เราทำไว้นำไปใส่ต้นผักบุ้ง จะทำให้ต้นผักบุ้งเจริญเติบโตได้ดีกว่าต้น ผักบุ้งที่ไม่ใส่ปุ๋ยหมักหรือไม่

คุณครู : เด็กๆจำขั้นตอนการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งได้ไหมคะ

เด็กๆ : จำได้ค่ะ/ครับ

น้องทอย : ผมจะให้พ่อทำบ้างครับ จะได้เอาไว้ปลูกผัก ผักจะได้โตๆ

น้องคูเป้ : คุณครูคะ หนูอยากรู้ว่าปุ๋ยหมักที่เราทำ เอาไปปลูกผักได้จริงไหมคะ

น้องซาโต้ : เราจะเอาไปปลูกผักอะไรได้บ้างคะ

น้องพอร์ช : ถ้าเราเอาปุ๋ยหมักที่เราทำไปปลูกพืชผัก จะทำให้พืชผักเจริญเติบโตได้ดีจริงๆหรือครับ

คุณครู : เราจะช่วยกันหาคำตอบได้อย่างไรบ้างคะ

น้องมีตังค์ : สืบค้นในอินเทอร์เน็ตครับ

น้องนามิ : หนูจะถามย่าคะ ย่าหนูชอบปลูกผักค่ะ

คุณครู : ดีมากเลยคะน้องมีตังค์ หากได้คำตอบแล้วเล่าให้คุณครูและเพื่อนๆฟังด้วยนะคะ

คุณครู : เดี่ยววันพรุ่งนี้เราจะไปแหล่งเรียนรู้บ้านต้นแบบศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงใน

ชุมชนของเราดีไหมคะ ใครอยากไปบ้างคะ

เด็กๆ : เย้ๆ.....อยากไปคะคุณครู/อยากไปครับคุณครู

คุณครู : ใครมีอะไรสงสัย หรือสนใจ สามารถยกมือถามเจ้าของบ้านต้นแบบได้นะคะ

เด็กๆ : ค่ะ/ครับ คุณครู

จากการสนทนากันระหว่างครูและเด็กๆเกี่ยวกับเรื่องปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง ทำให้เด็กๆมีความสนใจ และมีคำถามที่เด็กๆสงสัยเกี่ยวกับการนำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งว่า เราจะสามารถนำปุ๋ยหมักที่ทำไว้ไปใช้ปลูกผักได้จริงหรือไม่ เด็กๆได้ไปสอบถามข้อมูลจากผู้ปกครอง ได้ค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต และไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่บ้านต้นแบบ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

เด็กๆไปศึกษาหาข้อมูลแหล่งเรียนรู้ที่บ้านต้นแบบศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

- น้องรุ : คุณครูคะ ที่บ้านคุณตากับคุณยาย เขาปลูกผักเยอะแยะมากเลยคะ
- น้องชัย : ทำไมผักที่ปลูกถึงนำทานมากเลยครับ
- น้องประโยชน์ : คุณตาเขาบอกว่าใส่ปุ๋ยคอกเพื่อบำรุงต้นผัก และหมั่นรดน้ำทุกวัน ผักถึงจะเจริญเติบโตได้ดี
- น้องใจรัก : ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งของเราเอาไปปลูกผักได้ไหมครับ
- น้องมะลิ : ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งจะทำให้ผักเจริญเติบโตได้จริงไหมคะ
- น้องสมายด์ : ปุ๋ยหมักใบไม้แห้งมีเยอะมากเราเอามาปลูกผักดีไหมคะ
- น้องไบโอ : ผมก็อยากปลูกผักครับ
- คุณครู : เด็กๆอยากปลูกผักอะไรคะ
- น้องน้ำเหนือ : หนูเคยเห็นพี่ชั้นอนุบาล 3 ปีที่แล้วปลูกผักบุ้ง หนูอยากปลูกบ้างคะ
- คุณครู : เด็กๆคนอื่นอยากปลูกผักอะไรไหมคะ
- น้องลีโอ : ผมชอบทานผัดผักบุ้ง อยากปลูกต้นผักบุ้งเหมือนน้องน้ำเหนือครับ
- เด็กๆ : ใช่คะ หนูก็อยากปลูกผักบุ้งคะ/ผมก็อยากปลูกต้นผักบุ้งครับ
- คุณครู : จากการลงความเห็น เด็กๆอยากปลูกต้นผักบุ้งกันมาก งั้นเรามาทดลองปลูกต้นผักบุ้งกันนะคะ
- เด็กๆ : เย้ๆ.....คะ/ครับคุณครู
- น้องสตรีม : ครูคะแล้วปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งจะทำให้ต้นผักบุ้งเจริญเติบโตได้ดีกว่าต้นที่ไม่ใส่ปุ๋ยหมักหรือไม่คะ
- คุณครู : เด็กๆอยากรู้คำตอบเราต้องทำอย่างไรคะ
- น้องน้ำแข็ง : สืบค้น ดูในยูทูป และทำการทดลองครับ
- น้องอมสิน : หนูจะไปถามพ่อกับแม่ที่บ้านคะ

หลังจากการไปสำรวจศึกษาหาข้อมูลแหล่งเรียนรู้ที่บ้านต้นแบบศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน เด็กๆและคุณครูร่วมสนทนากันเกี่ยวกับการปลูกผัก เด็กๆสังเกตเห็นผักหลายชนิด เช่น ผักกาด กะหล่ำปลี ผักชี ต้นหอม ผักคะน้า กะหล่ำดอก ผักบุ้ง แตงกวา และผักอีกหลายอย่างเยอะแยะมากมาย จึงเกิดความสงสัยอยากรู้เกี่ยวกับวิธีการปลูกผัก และอยากลองปลูกผักที่โรงเรียนบ้าง จึงช่วยกันลงความเห็นว่าจะอยากปลูกผักอะไรดี จากการสำรวจเด็กส่วนใหญ่อยากปลูกต้นผักบุ้ง จึงชวนคุณครูปลูกผักบุ้ง และมีข้อสงสัยว่า เราสามารถนำปุ๋ยหมักใบไม้แห้งไปปลูกผักได้หรือไม่ อยากรู้วิธีการปลูกผักบุ้ง ถ้าเรานำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งไปปลูกผักบุ้ง ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งจะทำให้ต้นผักบุ้งเจริญเติบโตได้ดีกว่าต้นผักบุ้งที่ไม่ใส่ปุ๋ยหมักหรือไม่ จากคำถามที่เด็กอยากรู้และสนใจมากที่สุดเป็นคำถามที่จะนำมาสำรวจตรวจสอบโดยการให้เด็ก ๆ ไปสำรวจ สอบถาม ทดลองทำ สรุปคำถามที่อยากรู้มาก

ที่สุด คำถามที่ 3 คือ “ ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งจะทำให้ต้นผักบุ้งเจริญเติบโตได้ดีกว่าต้นผักบุ้งที่ไม่ใส่ปุ๋ยหมักหรือไม่ ” คุณครูและเด็กๆ ทำการสำรวจ และช่วยกันสืบค้นหาข้อมูลวิธีการนำปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งไปใช้ และวิธีการปลูกผักบุ้ง

จุดประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบการเจริญเติบโตของต้นผักบุ้งโดยปลูกแบบใส่ปุ๋ยหมักและไม่ใส่ปุ๋ยหมัก

ขั้นที่ 2 รวบรวมความคิดและข้อสันนิษฐาน (วันที่ 30 กุมภาพันธ์ 2567)

ครูและเด็กร่วมกันสนทนา โดยครูใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กเล่าประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง ว่าสามารถเอาไปทำอะไรได้บ้าง วิธีการปลูกต้นผักบุ้ง และทดลองปลูกต้นผักบุ้งแบบใช้ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง และแบบไม่ใช้ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง

- คุณครู : เด็ก ๆ จะทำยังไงกับปุ๋ยหมักใบไม้แห้งที่เราทำไว้ดีคะ
- น้องไอคอลล : ผมอยากเอาไปใส่ผักครับ
- น้องมีนา : หนูอยากลองเอาปุ๋ยหมักไปปลูกผักบุ้งคะ
- น้องเพ็ญ : ผมอยากรู้จริงๆว่าถ้าหากปลูกต้นผักบุ้งแบบใส่ปุ๋ย ต้นผักบุ้งจะโตเร็วจริงไหมครับ
- คุณครู : เราจะทำการทดลองอย่างไรดีคะ ไหนเด็กๆลองช่วยครูคิดหน่อยสิคะ
- น้องริษา : ลองปลูกแบบเอาดินผสมกับปุ๋ยหมักใบไม้แห้งดูไหมคะ
- คุณครู : ใครมีความคิดเห็นอีกคะ
- น้องเมธญา : อีกแบบ ปลูกแบบใช้ดินไม่ต้องผสมกับปุ๋ยหมักใบไม้แห้งคะ
- คุณครู : เยี่ยมมากเลยคะ
- คุณครู : ใครทราบวิธีการปลูกต้นผักบุ้งไหมคะ
- น้องลีโอ : ผมเคยเห็นเพื่อนูบาล 3 ปีที่ผ่านมาปลูกครับ
- น้องผักหวาน : หนูเห็นคุณตาเขาเอาเมล็ดผักบุ้งใส่ลงในดินเป็นแถว แล้วกลบคะ
- คุณครู : เด็กๆลองช่วยกันคิดดูสิคะว่า เราจะปลูกต้นผักบุ้งกันยังไงดี
- น้องภู : คุณในยูทูบครับคุณครู เวลาแม่ น้องภูอยากทำอะไรก็หาดูในยูทูบครับ
- น้องนิเวียร์ : หนูจะขอพี่ของหนูมาช่วยปลูกต้นผักบุ้งคะ พี่หนูปลูกผักเป็นคะ
- น้องชัย : วิธีปลูกผักบุ้งทำอย่างไรครับ
- น้องคะน้ำ : เราต้องใช้อุปกรณ์อะไรบ้างคะ
- น้องสมายด์ : ปุ๋ยหมักมีประโยชน์อย่างไรคะ
- คุณครู : คุณครูตอบไม่ได้คะว่าปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งจะทำให้ต้นผักบุ้งเจริญเติบโตได้ดีกว่าต้นผักบุ้งที่ไม่ใส่ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งหรือไม่ เด็กๆอยากรู้ต้องทำอย่างไรคะ
- เด็กๆ : ทำการทดลองคะ/ครับ
- คุณครู : เด็กๆสนใจทำปลูกผักบุ้ง ถ้าอย่างนั้นเราจะลงมือปลูกต้นผักบุ้งกันคะ
- เด็ก : ครับ / คะ

ครูให้เด็กคาดคะเนคำตอบ โดยแบ่งกลุ่มเด็กเป็น 5 กลุ่มๆ 7 คน แต่ละกลุ่มคาดคะเนคำตอบ การเจริญเติบโตของต้นผักบุ้ง โดยครูใช้คำถาม “ เด็กๆคิดว่าปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งจะทำให้ต้นผักบุ้งเจริญเติบโตได้ดีกว่าต้นผักบุ้งที่ไม่ใส่ปุ๋ยหมักหรือไม่ ”

เด็กแต่ละกลุ่ม นำเสนอความคิดเห็นและสรุปบันทึกคำตอบของเด็กสรุปดังนี้

ตารางการคาดคะเน การปลูกผักบุ้งแบบไหน ทำให้ต้นผักบุ้งเจริญเติบโตได้ดีกว่า		
กลุ่มที่	ปลูกแบบใส่ปุ๋ยหมักใบไม้	ปลูกแบบไม่ใส่ปุ๋ยหมักใบไม้
1	√	
2		√
3	√	
4		√
5	√	

ขั้นตอนที่ 3 ทดสอบและปฏิบัติการสืบเสาะ (วันที่ 1 มีนาคม 2567 – 29 มีนาคม 2567)

คุณครูสนทนากับเด็ก โดยใช้คำถามว่า “ เด็ก ๆ จะมีวิธีการหาคำตอบโดยวิธีการใดบ้าง จึงจะทราบวิธีการปลูกผักบุ้ง ” เด็ก ๆ ร่วมกันคิดและให้เหตุผล ได้คำตอบดังนี้

- น้องแทนคุณ : ค้นทางอินเทอร์เน็ต ดูในยูทูปครับ
 น้องไอคอลล : ไปถามพ่อแม่
 น้องทอย : ค้นคว้าจากห้องสมุดครับ
 น้องมะลิ : ทดลองปลูกค่ะ
 น้องเมญา : เชิญผู้ปกครองมาเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกต้นผักบุ้งคะ

เมื่อเด็ก ๆ ไปสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการปลูกผักบุ้ง โดยการกลับไปถามผู้ปกครอง สืบค้นในอินเทอร์เน็ต ดูขั้นตอนวิธีการปลูกจากยูทูป และศึกษาจากแหล่งเรียนรู้บ้านต้นแบบการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน จนได้รู้วิธีการปลูกผักบุ้ง เด็กๆจึงมีความสนใจอยากทำการทดลองปลูกต้นผักบุ้งเป็น 2 แบบ คือ แบบที่ 1 การปลูกผักบุ้งโดยใช้ดินผสมกับปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง และแบบที่ 2 การปลูกผักบุ้งโดยใช้ดินไม่ผสมปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง เพื่อจะสังเกตว่าปลูกแบบไหนต้นผักบุ้งจะเจริญเติบโตได้ดีกว่ากัน เด็กๆกลับมาในห้องเรียนและได้นำเสนอข้อมูลจากการสอบถาม และสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต และดูในยูทูปมาแล้วหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนและคุณครูฟัง

- คุณครู : แล้วเด็ก ๆ มีวิธีการปลูกผักบุ้งอย่างไรคะ
 น้องกุกกิก : เตรียมแปลง หรือกระถางเอาไว้ใส่ดิน และปุ๋ยหมักใบไม้แห้งที่จะเอามาปลูกต้นผักบุ้งคะ
 น้องมีตังค์ : นำต้นผักบุ้ง ไปแช่ในถัง แล้วเติมน้ำอุ่นลงไปประมาณ 2 ½-3 นิ้ว ทิ้งไว้ 1 คืน จากนั้นนำมาห่อผ้าที่เปียกทิ้งไว้อีก 1 คืน เพื่อรอให้รากงอกครับ
 น้องพอร์ช : นำปุ๋ยผสมกับดินครับ
 น้องเฟรช : ใช้มือขุดดินตรงกลางกระถางออกให้เป็นแฉก แล้วนำต้นผักบุ้งมาวางพร้อมถมดินกลบหลุมปลูกจนเกือบเต็มกระถาง
 น้องอาทิตย์ : รดน้ำวันละ 2 ครั้ง รดตอนเช้า กับตอนเย็นครับ

คุณครู : เด็กๆคิดว่าต้นผักบุ้งปลูกแบบไหนจะเจริญเติบโตได้ดีกว่ากันคะ ระหว่างปลูกแบบที่ 1 การปลูกผักบุ้งโดยใช้ดินผสมกับปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง และแบบที่ 2 การปลูกผักบุ้งโดยใช้ดินไม่ผสมปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง

น้องสมายด์ : หนูคิดว่าปลูกแบบใส่ปุ๋ยหมักใบไม้แห้งคะ

น้องใจรักษ์ : ผมว่าปลูกแบบไม่ใส่ปุ๋ยหมักใบไม้แห้งครับ

คุณครู : ถ้าอย่างนั้นให้เด็กๆช่วยกันเตรียมวัสดุอุปกรณ์มาทดลองปลูกผักบุ้งกันนะคะ

เด็กๆ : ค่ะ/ครับ

จากการที่เด็กและคุณครูได้ศึกษาค้นคว้ามาสรุปขั้นตอนวิธีการปลูกผักบุ้ง ได้ดังนี้

อุปกรณ์และวัตถุดิบ

1. เมล็ดผักบุ้งหาซื้อได้ตามร้านจำหน่ายเมล็ดพันธุ์หรือร้านค้าจำหน่ายวัสดุการเกษตร
2. ดิน
3. ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง
4. กระบะ/กระถาง
5. ผ้าขนหนู
6. น้ำ
7. ซ้อนปลูก
8. บัวรดน้ำ

วิธีปลูกผักบุ้ง แบบที่ 1 การปลูกผักบุ้งโดยใช้ดินผสมกับปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง (วันที่ 2 มีนาคม 2567)

1. นำต้นผักบุ้ง ไปแช่น้ำถึง แล้วเติมน้ำอุ่นลงไปประมาณ 2 ½-3 นิ้ว ทิ้งไว้ 1 คืน จากนั้นนำมาห่อผ้าที่เปียกทิ้งไว้อีก 1 คืน เพื่อรอให้รากงอก
2. นำปุ๋ยหมักจากใบไม้ผสมกับดินให้เข้ากัน แล้วตักใส่กระถางจนเกือบเต็ม
3. ใช้มือขุดดินตรงกลางกระถางออกให้เป็นหลุม 2 แถว แล้วนำต้นผักบุ้งมาวางพร้อมถมดินกลบหลุมปลูกจนเกือบเต็มกระถาง
4. วางกระถางไว้บริเวณที่มีแสงแดดส่องทั่วถึง
5. รดน้ำให้ชุ่มวันละ 2 ครั้ง (รดตอนเช้า กับตอนเย็น) แล้วสังเกตดูการเปลี่ยนแปลงทุกสัปดาห์
6. บันทึกผลการทดลอง และนำเสนอผลการทดลองหน้าชั้นเรียน

เด็กๆทำการทดลองปลูกผักบุ้งตามแบบที่ 1 ปลูกผักบุ้งโดยใช้ดินผสมกับปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง

วิธีปลูกผักบุ้ง แบบที่ 2 การปลูกผักบุ้งโดยใช้ดินไม่ผสมปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง (วันที่ 3 มีนาคม 2567)

1. นำต้นผักบุ้ง ไปแช่ในถัง แล้วเติมน้ำอุ่นลงไปประมาณ 2 ½-3 นิ้ว ทิ้งไว้ 1 คืน จากนั้นนำมาห่อผ้าที่เปียกทิ้งไว้อีก 1 คืน เพื่อรอให้รากงอก
2. นำดินไม่ผสมปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งตักใส่กระถางจนเกือบเต็ม
3. ใช้มือขุดดินตรงกลางกระถางออกให้เป็นหลุม 2 แถว แล้วนำต้นผักบุ้งมาวางพร้อมถมดินกลบหลุมปลูกจนเกือบเต็มกระถาง
4. วางกระถางไว้บริเวณที่มีแสงแดดส่องทั่วถึง
5. รดน้ำให้ชุ่มวันละ 2 ครั้ง (รดตอนเช้า กับตอนเย็น) แล้วสังเกตดูการเปลี่ยนแปลงทุกสัปดาห์
6. บันทึกผลการทดลอง และนำเสนอผลการทดลองหน้าชั้นเรียน

เด็กๆทำการทดลองปลูกผักบุ้งตามแบบที่ 2 ปลูกผักบุ้งโดยไม่ใช้ดินผสมกับปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง

ขั้นที่ 4 สังเกตและบรรยาย (4 มีนาคม 2567 – 28 มีนาคม 2567)

คุณครูและเด็กร่วมกันทบทวนวิธีการทำอีกครั้งก่อนจะลงมือทำจริง เด็ก ๆ เริ่มดำเนินการทดลองตามที่วางแผนไว้ โดยคุณครูใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กสังเกตและบรรยายสิ่งที่เกิดขึ้นตามที่เด็กๆ เห็น

คุณครู	:	เด็กๆเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการทดลองครบหรือยังคะ มีอะไรบ้าง
น้องประโยชน์	:	เมล็ดผักบุ้ง , ดิน , ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งครับ
น้องริษา	:	กระดาษ , ผ้าขนหนู , น้ำคะ
น้องมะลิ	:	ช้อนปลูก , บัวรดน้ำคะ
คุณครู	:	เด็กๆจำขั้นตอนการทดลองปลูกผักบุ้งได้ไหมคะ ว่าต้องทำอะไรบ้าง
น้องคูเป้	:	ได้คะ
น้องน้ำเหนือ	:	นำต้นผักบุ้ง ไปแช่ในถัง แล้วเติมน้ำอุ่นลงไปประมาณ 2 ½-3 นิ้ว ทิ้งไว้ 1 คืน จากนั้นนำมาห่อผ้าที่เปียกทิ้งไว้อีก 1 คืน เพื่อรอให้รากงอกคะ
น้องน้ำแข็ง	:	นำดินผสมปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งตักใส่กระดาษจนเกือบเต็มครับ
น้องประโยชน์	:	ใช้มือขุดดินตรงกลางกระดาษออกให้เป็นหลุม 2 แถว แล้วนำต้นผักบุ้งมาวางพร้อมถมดินกลบหลุมปลูกจนเกือบเต็มกระดาษครับ
น้องผักหวาน	:	วางกระดาษไว้บริเวณที่มีแสงแดดส่องทั่วถึงคะ
น้องสตรีม	:	รดน้ำให้ชุ่มวันละ 2 ครั้งคะ
น้องใจรักษ์	:	สังเกตดูการเปลี่ยนแปลงทุกสัปดาห์ครับ
คุณครู	:	เด็ก ๆ สังเกตการเปลี่ยนแปลงทุกวัน จันทร์ เวลา 08.30 น. ก่อนทำกิจกรรมประจำวันในห้องเรียนนะคะ

เด็ก ๆ ทำการทดลองและร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับวิธีการปลูกผักบุ้งทั้ง 2 แบบ และสังเกตดูการเจริญเติบโต

พี่นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มาร่วมกิจกรรม ช่วยดูแลน้อง และช่วยน้องปลูกผักบุ้งทั้ง 2 แบบ

สัปดาห์ที่ 1

สัปดาห์ที่ 2

สัปดาห์ที่ 3

สัปดาห์ที่ 4

สังเกตการเปลี่ยนแปลงของใบไม้แห้ง และบันทึกผล

ชั้นที่ 5 บันทึกข้อมูล (29 มีนาคม 2567)

เด็ก ๆ แต่ละคนบันทึกข้อมูลการทดลองลงในแบบบันทึกที่เด็ก ๆ ร่วมกันออกแบบไว้โดยเด็กและคุณครู ทบทวนวิธีการบันทึกข้อมูลการทดลองอีกครั้ง เด็กแต่ละคนบันทึกข้อมูลการทดลอง นำเสนอผลการทดลองหน้าชั้นเรียน และนำบันทึกข้อมูลไปติดบอร์ดหน้าชั้นเรียน

เด็กๆแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอผลการทดลอง

คุณครูจัดบันทึก และเด็กๆนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ชั้นที่ 6 สรุปและอภิปรายผล (วันที่ 30 มีนาคม 2567)

คุณครูและเด็กสนทนาร่วมกันถึงคำถามที่เด็กอยากรู้ว่า “ ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งทำให้ต้นผักบุ้งเจริญเติบโตได้ดีกว่าต้นผักบุ้งที่ไม่ใส่ปุ๋ยหมักหรือไม่” คุณครูให้เด็กทบทวนโดยการให้ตัวแทนห้องออกมาเล่าถึงวิธีการทำว่าทำอย่างไรบ้าง และคุณครูสนทนากับเด็กๆ ต่อว่า

คุณครู : จากการทดลอง เด็กๆพบว่าปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งนำไปปลูกผักบุ้งได้หรือไม่

เด็ก ๆ : ได้ ครับ/ค่ะ

คุณครู : เด็กๆ คิดว่าปลูกผักบุ้งแบบที่ 1 ปลูกผักบุ้งโดยใช้ดินผสมกับปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง และแบบที่ 2 การปลูกผักบุ้งโดยใช้ดินไม่ผสมปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง ปลูกแบบไหนทำให้ต้นผักบุ้งเจริญเติบโตได้ดีกว่ากันคะ

เด็ก ๆ : ปลูกแบบที่ 1 ค่ะ/ครับ

คุณครู : เด็กๆคิดว่าทำไมปลูกผักบุ้งแบบที่ 1 โดยใช้ดินผสมกับปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง จึงทำให้ต้นผักบุ้งเจริญเติบโตได้ดีกว่าปลูกผักบุ้งโดยใช้ดินไม่ผสมปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งคะ

เด็ก ๆ : เพราะปุ๋ยหมักมีสารอาหารช่วยทำให้พืชเจริญเติบโตได้ดีคะ

จากการคาดคะเนของเด็ก ๆ กลุ่มที่ 1,3,5 คาดคะเนได้ถูกต้อง ว่าต้นผักบุ้งปลูกแบบที่ 1 ปลูกโดยใช้ดินผสมกับปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง ทำให้ต้นผักบุ้งเจริญเติบโตได้ดีกว่าปลูกแบบที่ 2 ปลูกโดยใช้ดินไม่ผสมปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้ง สังเกตจาก ผักบุ้งปลูกแบบที่ 1 มีต้นโต สูง ใบเป็นสีเขียวยาว ดูผักบุ้งสมบูรณ์แข็งแรงกว่าผักบุ้งที่ปลูกแบบที่ 2

แบบที่ 1

แบบที่ 2

เด็กๆเปรียบเทียบการเจริญเติบโต วัดดูความสูงช่องต้นผักบุงทั้ง 2 แบบ

คุณครูและเด็กๆสนทนาร่วมกัน และมีคำถามต่ออีกว่า ปุ๋ยหมักที่เราทำจากใบไม้แห้งมีประโยชน์อย่างไรบ้าง ทำไมถึงทำให้ต้นไม้ และพืชผักเจริญเติบโต ครูจึงได้อธิบายให้ความรู้เพิ่มเติมกับเด็กๆว่า

การดูแลรักษาต้นไม้ และพืชผักของเราให้สวยงามและมีผลผลิตที่ดีนั้น มีปัจจัยหลาย ๆ อย่างด้วยกันค่ะ ไม่ว่าจะเป็น การให้น้ำที่เหมาะสม สภาพพื้นที่บริเวณที่ปลูก การฉีดพ่นยา และมีอีกหนึ่งสิ่งที่สำคัญไม่แพ้กันเลยนั่นก็คือ การให้ปุ๋ยนั่นเองค่ะ เนื่องจากปุ๋ยเปรียบเสมือนแห่งสารอาหารชั้นดีของต้นไม้ ซึ่งปุ๋ยก็มีอยู่ด้วยกันหลายแบบค่ะ ทั้งปุ๋ยเคมี ปุ๋ยชีวภาพ และอื่น ๆ ในวันที่เราจะมาพูดถึงปุ๋ยที่ให้สารอาหารได้ดีอีกทั้งยังสามารถทำได้ง่ายจากวัสดุใกล้ตัวอีกด้วยค่ะ นั่นก็คือ ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งนั่นเองค่ะ โดยวันนี้เราจะมาดูกันว่าประโยชน์ปุ๋ยหมักจากใบไม้มีอะไรบ้างค่ะ ก่อนอื่นมาเริ่มรู้จักปุ๋ยหมักกันก่อนนะคะ ปุ๋ยหมักก็คือ ปุ๋ยชนิดหนึ่งที่ทำมาจากเศษซากพืชทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็น ช้าง ข้าวโพด หลุ้าแห้ง หรือแม้กระทั่งขยะมูลฝอยตามบ้านเรือน โดยนำมาหมักร่วมกับมูลสัตว์ นั่นเองค่ะ ในพื้นที่ที่เราจะมาพูดถึงก็คือ การนำใบไม้แห้งมาทำปุ๋ยหมักค่ะ ในส่วนของประโยชน์ปุ๋ยหมักจากใบไม้แห้งก็เรียกว่าสารพัดประโยชน์จริง ๆ ละค่ะ ทั้งช่วยเพิ่มปริมาณอินทรียวัตถุให้แกดินให้ดินสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เปลี่ยนสภาพให้ดินต่าง ๆ ค่ะ บ่อยครั้งที่ต้นไม้ และพืชผักได้รับสารอาหารจากธรรมชาติที่ไม่เพียงพอ จึงให้ผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร หรือร้ายแรงสุดต้นไม้ พืชผักเราอาจจะขาดอาหารจนตายไปในที่สุดเลยก็ได้ค่ะ ที่สำคัญการนำใช้ปุ๋ยหมักยังเป็นการช่วยรักษาดิน ไม่มีสารเคมีตกค้าง ซึ่งเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต และการนำขี้ข้าวโพด หลุ้าแห้ง หรือแม้กระทั่งขยะมูลฝอยตามบ้านเรือนมาทำปุ๋ย แทนการเผาทำลาย จะช่วยเปลี่ยนขยะให้เป็นประโยชน์ ลดฝุ่นละออง PM 2.5 เป็นการช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม ช่วยป้องกันภาวะเรือนกระจก ซึ่งส่งผลทำให้เกิดภาวะโลกร้อน และภัยจากธรรมชาติด้วยค่ะ

ครูและเด็กๆและช่วยกันเอาปุ๋ยหมักไปใส่แปลงผักที่ปลูกไว้ เพื่อให้ผักเจริญเติบโต

เด็กๆช่วยกันปลูกผัก ตูแลรดน้ำ ใส่ปุ๋ย จนทำให้ผักเจริญเติบโต

เด็กๆช่วยกันเก็บผักบุ้งไปทำอาหารรับประทานเองได้

เด็กและคุณครูสนทนาร่วมกัน และสรุปและอภิปรายผลการทดลอง

จากนั้นเด็กๆและผู้ปกครองร่วมกิจกรรม เปลี่ยนขยะให้เป็นประโยชน์ โดยการช่วยกันคิดค้น และนำขยะมาประดิษฐ์ของเล่นและของใช้

ขั้นตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนางาน (Check)

๑) เด็กมีความตื่นตัวในการเข้าร่วมกิจกรรม มีการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ และมีการทดลองปรับปรุง เป็นระยะ โดยมีผู้สอนทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนางาน

๒) เมื่อเด็กทำโครงการงาน เปลี่ยนขยะให้เป็นประโยชน์ ลดฝุ่น PM๒.๕ แล้วครูทำหน้าที่ตรวจสอบ และเสนอแนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

ขั้นสรุปและรายงาน (Action)

๑) ถอดบทเรียน เป็นขั้นตอนการนำเสนอผลงานของเด็กในแต่ละกลุ่มเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างกลุ่ม นอกจากนี้มีกระบวนการถอดบทเรียนจากการทำผลงานหรือโครงการของตนเองว่าเด็กได้เรียนรู้อะไร ได้อะไรจากการทำผลงานหรือโครงการในครั้งนี้ เพื่อเป็นการทบทวนกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น

๒) ครุมนำเสนอโครงการที่ได้ร่วมกันสร้างองค์ความรู้ครั้งนี้เผยแพร่ทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา

๕.๓ ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

ขั้นตอนในการพัฒนาผลงานหรือนวัตกรรมของเด็กโดยใช้กระบวนการสืบเสาะโครงการบ้านวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย พบว่าเด็กมีการพัฒนาการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ในการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้สามารถแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

๕.๔ การใช้ทรัพยากร

การพัฒนาการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๓ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development : ESD) ระดับปฐมวัย เรื่อง “ เปลี่ยนขยะเป็นประโยชน์ ลดฝุ่น PM๒.๕ ” ต้องอาศัยแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ในท้องถิ่น วิทยากรในชุมชน ผู้ปกครอง สื่อและเทคโนโลยี เพื่อให้การสืบค้นข้อมูลและนำข้อมูลมาใช้สร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ นั้นมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ จึงมีการใช้ทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

๕.๔.๑ เด็กระดมความคิด เพื่อระบุแหล่งเรียนรู้ที่สามารถสืบค้นหาข้อมูลมาจัดทำผลงานโครงการ เรื่อง “ เปลี่ยนขยะเป็นประโยชน์ ลดฝุ่น PM ๒.๕ ” ของตนเองได้อย่างถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือ เช่น การสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต ห้องสมุดโรงเรียน แหล่งเรียนรู้ สอบถามผู้ปกครอง ฯลฯ

๕.๔.๒ วัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการทดลอง โครงการเรื่อง เปลี่ยนขยะให้เป็นประโยชน์ ลดฝุ่น PM ๒.๕

๕.๔.๓ บันทึกข้อมูล มีการใช้ทรัพยากร เช่น กระดาษ A๔ สีไม้ ดินสอ ยางลบ กาว

๖. ผลการดำเนินงาน/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่จะได้รับ

๖.๑ ผลที่เกิดตามจุดประสงค์

จากการดำเนินงานตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ พบว่า:

๖.๑.๑ เด็กได้เรียนรู้เชิงรุกและลงมือปฏิบัติจริง: นักเรียนชั้นอนุบาล ๓ โรงเรียนอนุบาลวังดิน ทั้ง ๓๕ คน ได้มีโอกาสเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะและการลดฝุ่น PM ๒.๕ เด็กๆ ได้คิด วิเคราะห์ และสะท้อนผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง แสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ที่ active และมีประสิทธิภาพ

๖.๑.๒ พัฒนาการทักษะการคิดเชิงวิทยาศาสตร์ของเด็ก: เด็กได้ใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ ทั้งการสังเกต ตั้งคำถาม ทดลอง และสรุปผลในสถานการณ์จริง ทำให้มีทักษะการคิดเชิงวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยร้อยละ ๘๕ ของนักเรียนชั้นอนุบาล ๓ โรงเรียนอนุบาลวังดิน มีพัฒนาการด้านทักษะการคิด การสังเกต และการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

๖.๑.๓ ปลุกฝังจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมและ ESD: เด็กเกิดความตระหนักถึงผลกระทบของขยะและฝุ่น PM ๒.๕ พร้อมทั้งเรียนรู้วิธีการจัดการขยะเพื่อลดปัญหามลพิษในระดับที่เหมาะสมกับวัย และสามารถแยกขยะรวมถึงใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า

๖.๑.๔ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และทักษะชีวิต: เด็กแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ผ่านการประดิษฐ์ของเล่นหรือสื่อจากวัสดุเหลือใช้ โดยทุกคนสามารถประดิษฐ์ชิ้นงานได้อย่างน้อยคนละ ๑ ชิ้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทักษะชีวิตและการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า

๖.๑.๕ พัฒนาเจตคติที่ดีต่อการดูแลสิ่งแวดล้อม: เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการดูแลสิ่งแวดล้อมและแสดงพฤติกรรมที่นำไปสู่การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมมากขึ้น และมีการนำเสนอแนวคิดและผลงานต่อผู้ปกครอง/ชุมชนอย่างน้อย ๑ ครั้ง เพื่อถ่ายทอดแนวคิดสู่ภายนอก

๖.๑.๖ บูรณาการการเรียนรู้หลากหลายมิติ: กิจกรรมต่างๆ ในโครงการช่วยให้เด็กได้บูรณาการการเรียนรู้ในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นวิทยาศาสตร์ ภาษา คณิตศาสตร์ ศิลปะ หรือแม้กระทั่งพัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ผ่านประเด็นปัญหาที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง ทำให้การเรียนรู้เป็นองค์รวมและมีความหมาย

๖.๒ ผลสัมฤทธิ์ของงาน

๖.๒.๑ จำนวนเด็กที่ได้รับการพัฒนา: นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๓ จำนวน ๓๕ คน ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้กระบวนการสืบเสาะตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (ESD) อย่างครบถ้วน

๖.๒.๒ เกิดนวัตกรรมจากเด็ก: มีการสร้างสรรค์ นวัตกรรม ๑ เรื่อง ที่มาจากกระบวนการศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติของเด็กเอง

๖.๒.๓ พัฒนาการทางวิทยาศาสตร์ของเด็ก: ร้อยละ ๙๕.๒๔ ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ ๓ มีพัฒนาการด้านทักษะการคิด การสังเกต และการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

๖.๒.๔ ผลงานประดิษฐ์ของเด็ก: เด็กทุกคนสามารถประดิษฐ์ชิ้นงานจากวัสดุเหลือใช้ได้อย่างน้อย คนละ ๑ ชิ้น

๖.๒.๕ การมีส่วนร่วมของชุมชน: มีการนำเสนอกิจกรรมหรือผลงานต่อผู้ปกครองและชุมชนอย่างน้อย ๑ ครั้ง

๖.๒.๖ การบริหารจัดการของครู: ครูผู้สอนมีการบันทึกและประเมินผลการจัดประสบการณ์อย่างเป็นระบบ ครบถ้วน ร้อยละ ๑๐๐ สะท้อนถึงการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

๖.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

๖.๓.๑ เสริมสร้างรากฐานการเรียนรู้ตลอดชีวิต: เด็กได้รับการปลุกฝังให้เป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีความกระตือรือร้นในการค้นหาคำตอบ และมีความสุขกับการเรียนรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้ในระยะยาว

๖.๓.๒ พัฒนาพลเมืองรักษ์สิ่งแวดล้อม: เด็กมีความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมตระหนักถึงปัญหาขยะและฝุ่น PM ๒.๕ พร้อมทั้งมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อโลกตั้งแต่วัยเยาว์

๖.๓.๓ ยกระดับทักษะสำคัญสำหรับอนาคต: โครงการนี้ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน การสื่อสาร และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งล้วนเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับชีวิตและการทำงานในศตวรรษที่ ๒๑

๖.๓.๔ สร้างเครือข่ายความร่วมมือ: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการส่งเสริมพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็ก เช่น การคัดแยกขยะที่บ้าน การใช้ของซ้ำ เป็นการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งและขยายผลแนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนไปสู่ระดับครอบครัวและชุมชน

๖.๓.๕ ยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู: ครูมีความสามารถและมั่นใจในการจัดประสบการณ์ที่เน้น Active Learning และสามารถบูรณาการเรื่องสิ่งแวดล้อมกับการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาในภาพรวม

๗. ปัจจัยความสำเร็จ

๗.๑ ด้านผู้บริหาร

๗.๑.๑ ผู้บริหารมีการกำกับ นิเทศ ติดตาม การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้สอน

๗.๑.๒ ให้คำแนะนำ เพื่อพัฒนา ปรับปรุง รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

๗.๑.๓ สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ให้กับเด็ก

๗.๒ ด้านครูผู้สอน

๗.๒.๑ ครูผู้สอน มีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างสูงสุด

๗.๒.๒ ครูเข้ารับการอบรม/สัมมนา ตามโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองในการจัด

ประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก รวมถึงพัฒนาการผลิตสื่อ นวัตกรรมต่าง ๆ

๗.๒.๓ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูเพื่อพัฒนาการจัดทำสื่อ นวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๗.๓ ด้านวัสดุอุปกรณ์

๗.๓.๑ มีความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน

๗.๓.๒ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

๗.๓.๓ พัฒนาต่อยอดการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เทคโนโลยี แอปพลิเคชัน เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน ออกแบบสื่อ นวัตกรรมการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัว น่าสนใจ กระตุ้นความสนใจต่อการเรียนรู้

๗.๔ ด้านความร่วมมือของผู้ปกครอง

๗.๔.๑ ครูผู้สอนมีการติดตามผู้เรียน และสอบถามปัญหาต่าง ๆ กับผู้ปกครอง โดยติดต่อสื่อสารโดยตรง และผ่านแอปพลิเคชัน LINE (กลุ่มไลน์ผู้ปกครองอนุบาล ๓ โรงเรียนอนุบาลวังดิน) เพื่อรับฟังปัญหาต่าง ๆ พร้อมให้คำแนะนำ และประชาสัมพันธ์ข่าวสาร กิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียนอยู่เสมอ

๗.๕ ด้านความร่วมมือนักเรียน

๗.๕.๑ ครูผู้สอนมีการพูดคุย สนทนากับเด็กรายบุคคล เพื่อประเมินความพร้อมและพัฒนาการของเด็กในด้านการเรียนการสอน รวมถึงปัญหาต่าง ๆ

๗.๕.๒ จัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อพูดคุย แจ้งข่าวสาร รับฟังปัญหาและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้เรียน ด้านความร่วมมือของผู้ปกครอง

๘. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

การพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๓ โรงเรียนอนุบาลวังดินโดยใช้กระบวนการสืบเสาะโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามจากปรากฏการณ์ที่สังเกตเห็นในระหว่างการค้นคว้าที่พวกเขาสนใจรวบรวมความคิดเพื่อหาคำตอบให้กับคำถามทดสอบและปฏิบัติการสืบเสาะ สังเกตและบรรยายสิ่งที่เห็นระหว่างการสืบเสาะของเด็กๆ และขั้นสุดท้ายอภิปรายและสะท้อนคิดเกี่ยวกับประสบการณ์และข้อค้นพบที่ได้รับมา ระหว่างขั้นนี้เด็กจะได้มีโอกาสในการสร้างคำอธิบายของตนเองจากข้อค้นพบของพวกเขา เป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่อย่างเป็นระบบผ่านกระบวนการสืบเสาะ สามารถพัฒนาทักษะทางวิทยาศาสตร์ของเด็กได้ในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น เด็กได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ เด็กส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นที่จะแก้ปัญหาให้ประสบความสำเร็จเป็นความภาคภูมิใจในการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกต ข้อเสนอแนะและข้อควรระวังในการจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้

๘.๑ ในการจัดกิจกรรมครูควรให้คำปรึกษาความเชื่อถือของแหล่งการสืบค้นข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลที่ได้จากอินเทอร์เน็ต

๘.๒ มีการขยายผลในการจัดกิจกรรมกระบวนการสืบเสาะในระดับชั้นที่สูงขึ้น

๙. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

๙.๑ การเผยแพร่

-การนำเสนอผลการแก้ปัญหาด้วยนวัตกรรมต่างๆ ในกิจกรรมต่างๆ ในกิจกรรมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ให้กับคณะครูในโรงเรียนอนุบาลวังดิน

-ข้าพเจ้าได้จัดนิทรรศการ และนำเสนอนวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก Active Learning และร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตามโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ และปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต ๒ หัวข้อเรื่อง “เปลี่ยนขยะเป็นประโยชน์ ลดฝุ่น PM ๒.๕” โดยประยุกต์ใช้ กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry-based Learning) ภายใต้กรอบของโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development : ESD) เพื่อเป็นรูปแบบตัวอย่างให้กับโรงเรียน และหน่วยงานอื่น เพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กตามบริบทของแต่ละโรงเรียน

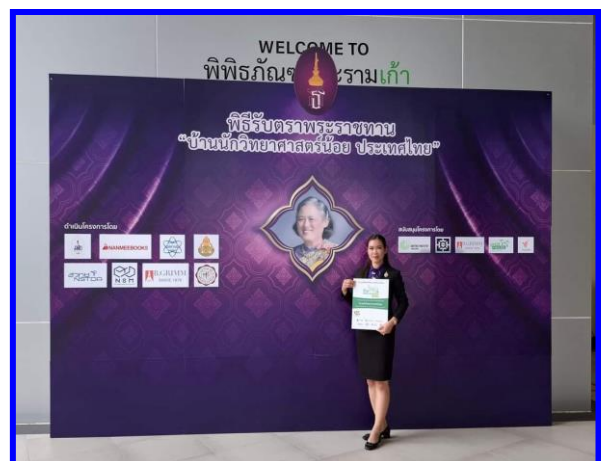

- เผยแพร่ผลงานให้กับผู้สนใจในช่องทางห้องเรียนอนุบาล By ครูแยม

๙.๒ การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

- ผ่านการประเมินและเข้าร่วมพิธีรับตราพระราชทาน “บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย” วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ณ พิพิธภัณฑพิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพพช.) ประทุมธานี

- ได้รับเกียรติบัตรการนำเสนอนวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก Active Learning และร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตามโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต ๒ ณ วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๖

- ได้รับเกียรติบัตรรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑ ระดับดีเยี่ยม การประกวดผลงานที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ประจำปี ๒๕๖๖ ระดับปฐมวัย วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม ๑ สพป.ลำพูน

- ได้รับเกียรติบัตรรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑ ระดับดีเยี่ยม การประกวดผลงานที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ประจำปี ๒๕๖๖ ระดับปฐมวัย วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนบ้านเหล่ายาว สพป.ลำพูน

- ได้รับเกียรติบัตรวิทยากรแกนนำ ดำเนินการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูนเขต ๒ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖

- ได้รับเกียรติบัตรเป็นคณะกรรมการและได้ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการเฉพาะทาง โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย กิจกรรมการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามแนวทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (ESD: Education for sustainable Development) ณ ห้องประชุมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลำพูนเขต ๒ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖

- ได้รับเกียรติบัตรเป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการขั้นพื้นฐานตามแนวทางการดำเนินงาน โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๗ ณ โรงเรียนชุมชนบ้านป่าไผ่ สพป. ลำพูน เขต ๒

- ได้รับเกียรติบัตรเป็นวิทยากรการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะทางสมอง (EF) ในการป้องกันและแก้ปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษาวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุม ๑ สพป.ลำพูน เขต ๒

๑๐. การขยายผล ต่อยอด หรือประยุกต์ใช้ผลงานนวัตกรรมหรือวิธีการปฏิบัติ

มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต ๒ หลายโรงเรียน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก(ศพด.) สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในอำเภอได้มาขอศึกษาดูงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้มาขมนวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) และได้นำแนวคิดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ Active Learning โดยใช้กระบวนการสืบเสาะ ตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development : ESD) ระดับปฐมวัย เรื่อง “ เปลี่ยนขยะเป็นประโยชน์ ลดฝุ่น PM๒.๕ ” มาเป็นรูปแบบตัวอย่าง นำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก ตามบริบทของโรงเรียน ทำให้เด็กเกิดทักษะการคิดอย่างเป็นขั้นตอน มีความสุข สนุกสนานในการเรียนรู้ มีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้านเหมาะสมตามวัย และปลูกฝังให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการดูแลสิ่งแวดล้อม

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ Active Learning
 ของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โดยใช้กระบวนการสืบเสาะ
 ตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
 (Education for Sustainable Development : ESD) ระดับปฐมวัย

เรื่อง “ เปลี่ยนขยะเป็นประโยชน์ ลดฝุ่น PM 2.5 ”

โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย

รายงานผลการทดลอง 20 กิจกรรม

คลิปวิดีโอ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

รายงานผลงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
 Best Practice

บรรณานุกรม

แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ระดับปฐมวัย. (๒๕๖๕). สำนักวิชาการ และมาตรฐาน การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. ISBN (e-book) ๙๗๘-๖๑๖-๕๖๔-๑๕๐-๐.

บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย. (๒๕๖๓). *กระบวนการสืบเสาะตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย*. <https://www.littlescientistshouse.com>

บุญนาค, เนตรธิดา. (๒๕๖๕). *การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (ESD)*. SDGMOVE. <https://www.sdgmove.com/๒๐๒๑/๐๕/๒๙/sdg-vocab-๑๒-education-for-sustainable-development/#page>

ศรีหะวรรณ, ชัญญา. (๒๕๖๒). *PM ๒.๕ ผู้ลงเองเล็กจิ๋ว แต่ส่งผลเสีย (ต่อสุขภาพ) มหาศาล*. โรงพยาบาล สมิติเวช. <https://www.samitivejhospitals.com/th/article/detail/อันตรรายจากฝุ่น-PM๒-๕>

ศูนย์องค์ความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสถาบันการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่าง ยั่งยืน (สพท.). (๒๕๖๖). *มาตรการจัดการฝุ่น PM๒.๕*. <https://hub.mnre.go.th/th/knowledge/detail/๖๕๕๘๔>

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (๒๕๖๓). *PM๒.๕ และมลพิษทางอากาศเกี่ยวข้องกับขยะได้ อย่างไรนะ*. ห้องสร้างแรงบันดาลใจ. <http://electricplayground.nia.or.th/innovator-detail%๒๐?id=๓๒๗>

สำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๖๕). *การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบบูรณาการ: ๖ กิจกรรมหลักสำหรับเด็กปฐมวัย*. <https://ecd.onec.go.th/knowledge/articles/๓๖๐๔/>

วันดดา. (๒๕๖๓, ๓๐ สิงหาคม). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน ศตวรรษที่ ๒๑*. ครูบ้านนอก.คอม. https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=๑๗๔๖๕๑&bcat_id=๑๖

พรทิพย์ ศิริภัทราชัย. (๒๕๕๖). *STEM Education กับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ ๒๑*. ๓๓ (๒), ๔๙-๕๖